

POSTOJNSKI PREPIH

SEPTEMBER 2022 132 LETNIK 16

OBČINA
POSTOJNA

Tudi letošnji Evropski teden mobilnosti je z raznolikimi dogodki za vse generacije ozaveščal o pomenu trajnostnih oblik mobilnosti, kot so kolesarjenje, hoja in uporaba javnih prevoznih sredstev. Ura, ki nas opozarja na nujnost bolj zdravih in za okolje manj obremenjujočih potovalnih navad, namreč neusmiljeno tiktaka. V postojnski občini smo imeli pestro paleto prireditev, med drugim vodeno kolesarsko turo za upokoјence in prikaz uporabe koles v okviru sistema POSbikes. Tomaž Penko je imel dvojno vlogo – vodnika in Prepihovega fotografa. Dušan, Leon, Marija, Jernej in Jože so pristaši rekreacije in zdravega življenjskega sloga. V želji po novih izkušnjah so se prepustili Tomaževemu vodenju in fotografiranju.

Z optimizmom v jesen

K sproščenim poletnim dnevom in priložnostim za druženje ob dobrih prireditvah sta v Postojni pripomogla tradicionalna festivala Poletni utrip (letos z novim imenom in osveženo podobo) ter Zmaj 'ma mlade. Seveda pa smo na Občini tudi poleti skrbeli za nemoten potek odprtih projektov.

Po pretežno sproščenem poletju moramo še bolj zavihati rokave. Odprli smo prenovljeno Tržaško cesto, v sklepni fazi je izgradnja novega vrtca. Dobro napreduje tudi gradnja kolesarskih poti, uspešno pa nadaljujemo pogajanja glede podpisa pogodbe za izgradnjo bazena v Postojni. V teh dneh odpiramo nove prostore v Podjetniškem inkubatorju Perspektiva. Vesel in zadovoljen sem, da bodo posamezniki, ki začenjajo svojo podjetniško pot, imeli dodatne prostorske možnosti in strokovno podporo, da bodo svoje ideje lahko še hitreje predstavili javnosti.

Jesen nas je med drugim marsikje pričakala z ekstremnimi vremenskimi pojavi. Po poletni suši so se mnoge občine soočile s točo in poplavami. Naša je bila na srečo med tistimi, ki hujše škode ni utrpela. Kljub vsemu pa se ob takšnih dogodkih še bolj zavedamo, kako pomembno je, da imamo naše varnostne službe na čelu z gasilci, dobro opremljene. Po požaru na Krasu in ujmah, ki so v zadnjih tednih prizadele našo državo, se moramo zavedati, da je treba biti vedno pripravljen in v očmi na pecljih. Imamo veliko srečo, da naši fantje in dekleta to že počnejo in ničesar ne prepuščajo naključju, za kar se jim še enkrat iskreno zahvaljujem.

Naj ob koncu tega uvodnika izkoristim še priložnost, da iskreno čestitam sodelavkam in sodelavcem v Notranjskem muzeju Postojna. Ob praznovanju 75. obletnice smo se ponovno spomnili vseh pomembnejših dogodkov te naše kulturne ustanove ter na vse uspehe, ki ste jih v teh letih dosegli. Želim vam, da z odličnim delom nadaljujete tudi v prihodnje.

Vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Prometna varnost

tu živimo:

Cerkev sv. Jakoba v Studenem

na obisku:

Marko Baša

Na naslovnici: Dušan Kafol, Leon Posega, Marija Kuhar, Jernej Kalan in Jože Šušteršič; fotografija: Tomaž Penko.

POSTOJNSKI PREPIH

Postojnski preprih je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

- Postojna, september 2022, leto izdaje 16, številka 132
- Naslov uredništva: Glasilo Postojnski preprih, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.preprih@postojna.si
- Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298
- Postojnski preprih (Online) ISSN 2536-3905
- Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna
- Za Občino Postojna: župan Igor Marentič
- Odgovorna urednica: Ester Fidel
- Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa
- Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec
- Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil
- Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o.
- Tisk: Abakos, d. o. o.
- Naklada: 6.400 izvodov
- Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Tu sem!

V septembru se vsako leto znova vrstijo tradicionalne dejavnosti za ozaveščanje otrok in odraslih o pomenu varnosti v prometu. Na pragu šolskega leta strnejo vrste šole, lokalne skupnosti, policija, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, zavarovalnice, Zveza šoferjev in avtomekanikov in mnogi prostovoljci, ne nazadnje starši. V prvih septembrskih dneh smo na šolskih poteh tudi letos opazili prostovoljce, ki skrbijo, da si otroci nabirajo izkušnje udeležencev v prometu in so vozniki bolj pozorni nanje. Na eno najbolj ranljivih skupin opozarjajo tudi rumene rutice, že 40 let zakonsko določena obvezna oprema prvo- in drugošolčkov. Otroci potrebujejo pomoč pri prvih korakih v vse bolj zahtevnih cestnih razmerah, saj okolje zaznavajo drugače kot odrasli. Mnogi starši zato začnejo otroka pripravljati na varno pot v šolo še pred začetkom šolskega leta. V prvih šolskih dneh je na igriv in prijeten način namenjene veliko pozornosti prometni vzgoji najmlajših tudi v šoli. V drugi polovici septembra pa se tudi v okviru Evropskega tedna mobilnosti, prvenstveno namenjenega spodbujanju trajnosti v prometu, odvijajo dejavnosti, ki prispevajo k varnemu in aktivnemu načinu prihoda otrok v šolo.

Dolgoletna prizadevanja za ozaveščanje so – vsaj po statističnih podatkih sodeč – obrodila sadove. V Sloveniji je bilo med primerjavnima obdobjema 2011–2013 ter 2018–2020 število umrlih otrok manjše za 66 odstotkov, medtem ko se je na ravni Evropske unije v istem obdobju zmanjšalo le za 31 odstotkov. Primerjava nazorno kaže, zakaj je Slovenija v tem segmentu uvrščena med najvarnejše evropske države. Toda ti statistični podatki ne razkrivajo razsežnosti sleherne tragične izgube mladega življenja. Še tako ugodni trendi upadanja nas ne smejo nikoli uspavati, ker je vsako življenje dragoceno.

Veliko novih izzivov se poraja tudi po zaslugi razvoja sodobnih tehnologij in digitalizacije. Vendar v vsaki družbi potrebujemo še posluh odločevalcev za vzpostavitev ustreznih infrastrukturnih pogojev – od urejenih in varnih cestišč do kolesarskih poti, pločnikov, prometne signalizacije ... – ter pozoren odnos načrtovalcev do najbolj ranljivih skupin; med njimi so poleg otrok tudi invalidi.

Kljub temu se nihče od nas ne more izločiti iz kroga odgovornih. Vsi smo tako ali drugače udeleženci v prometu in posledično sooblikovalci varnosti. V dokaj individualno naravnanim svetu z ekstremnim poudarjanjem pravic je nevarno, da pozabimo na svoje obveznosti in odgovornosti. Zato ni nič nenavadnega, če lastnik BMW-ja v dobri uri vsaj nekajkrat »s polnim gasom« pelje na hitro vožnjo svoj jekleni ponos in se ne ozira na pešce in kolesarje na vaški cesti brez pločnika; če se pripelje pred stanovanjski blok z najvišjimi možnimi radijskimi decibeli in poskrbi, da vsi stanovalci vsaj še nekaj časa »uživajo« v njegovem glasbenem izboru namesto v svojem; če radoživa skupina mladih uprizori počasen posnetek prehoda čez cesto in se muza ob vidnem nezadovoljstvu voznikov; če starejši človek ob izsiljevanju prednosti zamahne z roko, češ saj vidite, da sem star – vi, mladi, bodite pozorni; če kdo »vozi za ritjo« in neutrudno trobi vozniku, ki še ne obvlada vožnje v novem krožišču; če se voznik pred prehodom za pešce ustavi le takrat, ko se mu zazdi, da je pešec »skočil pred avto«; če si imata kolesarja tudi na zelo prometni cesti toliko povedati, da morata nujno voziti vzporedno in ovirati promet ...

Promet je nedvomno ogledalo kulture posameznika in naroda in jasno zrcali tudi značaj voznika. V civilizirani družbi ne moremo uvrščati med odlike voznika nespoštovanje predpisov, pomanjkanje čuta za sočloveka, živali in okolje ter nestrpnost, vzvišenost in aroganco.

Če kje, potem velja v prometu izjemno visoka stopnja zaupanja in soodvisnosti. Zaupati moramo neznancem, da bodo spoštovali cestno-prometne predpise in nas ne bodo z brezbrzišnim ravnanjem spravili v nesrečo. Ta se pogosto zgodi tudi ob vsej pazljivosti, saj je lahko usoden le trenutek nezbranosti. Zato naj pogled prvošolčka sporoča: Tu sem! Pazite name! In naj bo opozorilo odraslim, da moramo svojo vlogo v prometu prevzemati odgovorno.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

Prometna varnost

Prometna varnost je odvisna tako od kakovostne in vzdrževane cestne infrastrukture in vozil kot od odgovornega vedenja vseh udeležencev v prometu. Tega se morajo seveda zavedati tudi v prometu sicer najranljivejši pešci, kolesarji in (tudi v postojnski občini) vse pogostejši vozniki (e-)skirojev. K varni trajnostni mobilnosti in strpnosti vseh udeležencev v prometu je ob letošnjem Evropskem tednu mobilnosti (ETM) pozvala tudi Javna agencija RS za varnost prometa.

Občina Postojna pri reševanju iz-
zivov v prometu v okviru Sveta za
preventivo in vzgojo v cestnem
prometu tesno sodeluje s Policijsko
postajo (PP) Postojna. Skupaj si pri-
zadevajo za izboljšanje prometne
varnosti v lokalni skupnosti, s pro-
blematiko v prometu na državnih
cestah pa skupaj seznanjajo tudi
Direkcijo RS za infrastrukturo (DRSI)
in Javno agencijo RS za varnost
prometa.

Če policisti na terenu zaznajo ka-
kšno nepravilnost na cesti ali pri
prometni signalizaciji, v skladu s
pravilnikom pošljejo pisno zahtevo
na DRSI ali na Občino Postojna. V
zahtevi predstavijo pomanjkljivost,
nevarnost ali napako in predlagajo
morebitne ukrepe za izboljšanje sta-
nja. Pristojne službe njihove predlo-
ge praviloma upoštevajo in jih veči-
noma tudi obvestijo o ukrepih.

Večjih kršitev na Tržaški cesti ni

Na Občini so prepričani, da nova
prometna ureditev z omejitvijo hi-
trosti vozil na 10 kilometrov na uro v
središču mesta pomeni tudi več var-
nosti za vse. »Območje obravnav-
nega dela Tržaške ceste se je uredilo

kot območje umirjenega prometa.
Ločene so površine za pešce in ko-
lesarje, kar pomeni večjo varnost
predvsem za pešce, otroke, invalide,
starejše, pa tudi za kolesarje.« Ob
tem poudarjajo, da je to še posebej
pomembno zaradi neposredne bli-
žine osnovne šole.

Uradnih pritožb voznikov zaradi
znižanja omejitve hitrosti **na Ob-
čini** sicer niso prejeli, na družbenih
omrežjih pa so o prometni ureditvi
na tej cesti zasledili različna mne-
nja.

Med kršitelji omejitve hitrosti na Kosovelovi ulici prevladujejo tuji vozniki.

Občinski redarji, ki na Tržaški cesti
opravljajo nadzor pogosto in čez cel
dan, sicer ugotavljajo, da velika ve-
čina voznikov spoštuje predpisano
omejitev hitrosti kakor tudi nov re-
žim parkiranja. »Glede na to, da do
sedaj nismo opazili večjih oziroma
množičnih kršitev, povezanih s hi-
trostjo, se nadzor hitrosti do sedaj ni
opravljal, se bo pa v bodoče, če bo
to potrebno,« je napovedala **vodja
Medobčinskega inšpektorata in
redarstva (MIR) Neva Šibenik**.

Varnost pešcev in kolesarjev

V sklopu urejanja središča mesta so
na Občini preuredili in osvetlili tudi
prehod za pešce pri Hotelu Kras s
povezavo na Tržaško cesto, saj do-
slej pešcem ni zagotavljal ustrezne
varnosti. Med prednostnimi nalo-
gami sta tudi ureditev prehodov za
pešce pri Bencinskem servisu Petrol
na Reški cesti in na odcepu za Štivan
v Matenji vasi. Prvega bodo uredili v
sklopu projektiranja križišča, dru-
gega pa v sklopu urejanja avtobu-
snih postaj.

»Za prehod v Matenji vasi imamo že
potrjeno projektno nalogo na Direk-
ciji za Infrastrukturo, trenutno dela-
mo projektno dokumentacijo za iz-
vedbo,« je pojasnila **Marina Rebec,
direktorica občinske uprave**.

Na Policijski postaji Postojna pa
menijo, da je z vidika varnosti ude-
ležencev cestnega prometa kri-
tična oziroma malo "nerodna ali
neživljenjska" ureditev prometa na
pločniku in prehodov za pešce ob
cestišču Titove ceste v Postojni – od
krožnega križišča v Logu do kro-
žnega križišča Reške ceste.

»Pločnik je po sedanjosti prometni
ureditvi namenjen pešcem in ko-
lesarjem. Vendar pa mora kolesar,
ko želi prečkati vozišče, na prehodih
za pešce pri Hipermarketu Spar v
Postojni in na bencinskem servisu
OMV Slovenija najprej ustaviti, se-
stopiti s kolesa in pot čez prehod
nadaljevati peš, tako da kolo potiska
ob strani, ali pa z vožnjo nadaljevati
ob desnem robu vozišča regionalne
ceste,« opisuje **Miran Korošec, po-
močnik komandirja na postojnski
Policijski postaji**, zadolžen za po-
dročje prometa.

Na Občini se te težave zavedajo,
zato bodo poskušali s strokovnjaki
za prometno ureditev poiskati ustre-
zno, za kolesarje varnejšo rešitev.

Boljšo varnost bodo kolesarjem za-
gotovili tudi v okviru aktualnega
projekta »Kolesarska pot Postojna-
Hruševje-Grobišče-Zagon«. Ta bo s
kolesarskimi potmi povezal mesto z
okoljskimi naselji. »Gre za pomemb-
no infrastrukturo, namenjeno obča-
nom in ostalim obiskovalcem. To je
tudi prvi korak k povezovanju ko-
lesarskih poti s sosednjimi občinami
in uresničevanju sprejete Celostne

Na Trzaski cesti so ločene površine za pešce in kolesarje, hitrost vozil pa je omejena na 10 kilometrov na uro.

Odcep za Štivan v Matenji vasi kliče po ustrezni ureditvi varnega prehoda za pešce.

prometne strategije za dnevne mobilnosti s kolesom,« pojasnjujejo na Občini. Urejanje skoraj 10 kilometrov in pol kolesarskih poti se je začelo spomladi, zaključeno mora biti do sredine prihodnjega leta.

Na Občini že dolgo opozarjajo tudi na prehod preko železniške proge Postojna–Pivka, saj jo pešci in kolesarji prečkajo na poti na Pečno reber oziroma kočo Mladika. Sporazum za

Zaradi pomanjkanja prostora v Zalogu krožišča tam žal ne bo, Občina pa je v letošnjem proračunu že zagotovila 150 tisočakov, da bo sofinancirala ureditev križišča s senzorskim semaforjem. Nova prometna ureditev bo močno izboljšala včasih skoraj nemogoč izvoz avtomobilov iz Zaloga na glavno cesto, omogočala pa bo tudi vstop na parcele na levi strani ceste v smeri proti Pivki. Kdaj naj

»Z načrtovano ureditvijo so bili seznanjeni tudi stanovalci Kosovelove ceste na skupnem sestanku,« je navedla, prepričana, da bi se z obvoznico Kosovelovo cesto precej razbremenilo.

Občina je poskušala težave na Kosovelovi cesti vsaj nekoliko ublažiti tudi s strožjo omejitvijo hitrosti na 40 kilometrov na uro na delu od odcepa pri kegljišču do Jamske ceste, a je marsikdo še vedno ne upošteva.

»Na Kosovelovi ulici je situacija v tem letu približno enaka lanske oziroma še malo slabša, saj je skupno

kjer se promet zaradi turističnih potovanj močno poveča.

Avtocesta ali obvoznica?

Najbolj prometni cesti na Postojnem sta (poleg primorske avtoceste) regionalna cesta od Planine do Razdrtega ter glavna cesta med Postojno in Ribnico. Pobuda kraško-notranjskih županov, da bi slednjo zaprli za težak tranzitni promet, se je sicer uresničila že pred tremi leti, ko je na cestah Kozina–Starod in Postojna–Jelšane začela veljati prepoved vožnje za tovornjake v tranzitu, težje od 7 ton in pol. A po njej še

Na ustrezno ureditev čakata prehoda za pešce pri Bencinskem servisu Petrol na Reški cesti in na odcepu za Štivan v Matenji vasi

gradnjo podhoda so z Ministrstvom za infrastrukturo podpisali že pred leti, kljub že večkrat napovedanemu začetku gradnje pa do nje še ni prišlo. Po pojasnilu ministrstva je dokumentacija za gradnjo izvenribovskega prehoda za pešce in kolesarje pod železniško progo, ki bo hkrati služil preboju za napajanje elektroenergetske postaje Postojna, še vedno v teku.

Krožišča so bolj pretočna in varna

Na Policiji ocenjujejo, da se je kot zelo dobrodošla izkazala ureditev krožišča med Reško in Titovo cesto. »Varnost se je na tem delu ceste nedvomno izboljšala, saj so ob morebitni kršitvi cestnoprometnih pravil – nepravilnem razvrščanju in vožnji, neuporabi utripalk in premajhni varnostni razdalji – posledice prometnih nesreč manjše. Ker je hitrost nižja, se običajno vse konča le s počenim odbijačem, lučjo ali zvito pločevino,« navajajo.

bi stekel promet v križišču, katerega izgradnja je bila napovedana do konca leta, nam do zaključka redakcije na Ministrstvu za infrastrukturo ni uspelo izvesti.

Zagotovo pa bo moralo na sprejetje občinskega podrobnega prostorskega načrta, katerega naročnik je podjetje Petrol, še počakati načrtovano krožišče »pri Livu«.

Kosovelova je še vedno aktualna

V zadnjih dveh letih »koronskega obdobja« so pritožbe stanovalcev ob Kosovelovi ulici sicer nekoliko potihnile, a z vračanjem turistov in gostejšega prometa postaja vprašanje prometne preobremenjenosti na tej cesti znova aktualno. Po pojasnilu direktorice občinske uprave Marine Rebec je na tem območju še vedno načrtovana obvoznica, ki je po njenih navedbah trenutno v fazi projektiranja.

Dokončna odločitev o umestitvi avtoceste Postojna–Jelšane v prostor je odmaknjena, saj so potrebne dodatne študije vplivov na okolje in prostor.

ugotovljenih 926 prekrškov, kar je za 9 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Med kršitelji močno prevladujejo vozniki s tujimi registrskimi tablicami, kar kaže na to, da so se na predpisano omejitev navadili le domači vozniki, saj jo večinoma spoštujejo,« še ugotavljajo na MIR-u in opozarjajo, da so »rekorderji« vseeno vedno domači vozniki. »Letošnji je bil voznik motornega kolesa, ki mu je radarski merilnik nameril hitrost 98 kilometrov na uro.«

Na MIR-u drugih izrazito kritičnih točk trenutno ne zaznavajo, saj se je s preteklimi nadzori oziroma meritvami hitrosti povprečna hitrost vozil znižala. Večje število prekrškov ugotavljajo le na cestah, kjer je veliko tranzitnega prometa, oz. na cestah,

vedno, zlasti poleti, vozi proti hrvaški meji in nazaj zelo veliko število osebnih vozil in tovornjakov v lokalnem prometu.

Življenje krajanov Prestranka, Matenje vasi in Rakitnika je v zadnjih letih vsaj nekoliko mirnejše, a pravo rešitev za prometno situacijo bi prinesli šele obvoznica ali avtocesta. Idejo o obvoznici so morali na Občini sicer pozabiti že pred časom, ko so od Ministrstva za okolje ob njenem umeščanju v Občinski prostorski načrt dobili negativno mnenje zaradi načrtovanja avtocestnega kraka od Ilirske Bistrice do Postojne.

V postopku priprave Državnega prostorskega načrta za avtocesto

(AC) Postojna–Jelšane je bila letos izdelana analiza dopolnjenih smernic za nove rešitve priključka na obstoječo avtocesto v Postojni. Optimizirane različice so spomladi predstavili tudi županom občin Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica. Občine kot nosilke urejanja prostora so podale svoje pripombe in predloge, pred dokončno odločitvijo o umestitvi AC v prostor pa je treba počakati še na dodatne študije vplivov na okolje in prostor.

V Ridah še brez radarja

Na Občini si že dolgo prizadevajo tudi za ustrezne ukrepe v tako imenovanih Kačjih ridah na cesti med Planino in Postojno, kjer svoje

spretnosti radi preizkušajo motoristi. Ker s tem ogrožajo sebe in druge udeležence v prometu, so policisti PP Postojna v preteklih letih podali na DRSI in agencijo za varnost prometa že več predlogov za umiritev prometa.

Sredi lanskega leta so s PP Postojna na oba naslova poslali predlog za postavitev prometnih znakov z izrecno odredbo za omejitev hitrosti na 70 kilometrov na uro z dopolnilno tablo v razdalji treh kilometrov na obeh smernih voziščih od konca naselja Planina do objekta na Ravbarkomandi.

Po navedbah Mirana Korošca je bil predlog sprejet in naj bi, kot napo-

veduje policist, na navedenem odseku v drugi polovici letošnjega leta ali v začetku naslednjega izvedli določene korekcije prometne ureditve za povečanje varnosti vseh udeležencev v prometu. Na DRSI so sicer že lani začeli s skritim merjenjem hitrosti kot podlago za postavitev ustrezne signalizacije. Sicer že napovedana postavitev stacionarnega radarja, ki jo mora predlagati področna policijska uprava, pa za zdaj ostaja še ideja.

Policisti PP Postojna so predvsem zaradi večje varnosti motoristov tudi letos ob koncih tedna in praznikih v času turistične sezone izvajali nadzor cestnega prometa na cesti med Hruševjem in Pla-

nino. Zaradi načrtnega izvajanja poostrenih nadzorov se je število prometnih nesreč v zadnjem letu in pol zmanjšalo skoraj za polovico, posledice na voznikih in sopotnikih pa so bistveno blažje. V letošnjih skoraj devetih mesecih se je pripetilo samo 6 prometnih nesreč, mrtvih in hudo poškodovanih pa ni bilo.

Tudi število obravnavanih kršitev cestnoprometnih predpisov se je od lani (ko so jih našli 124 in izdali 69 plačilnih nalogov) razpolovilo. Letos pa so voznikom ob 61 prekrških naložili 24 glob.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban

DOGODKI

Trajnostno povezani

Občina Postojna že 19. leto sodeluje v Evropskem tednu mobilnosti, največji mednarodni kampanji za spodbujanje trajnostne mobilnosti. Tudi letos se je med 16. in 22. septembrom pridružila vse večjemu številu slovenskih občin v prizadevanjih za pogostejšo hojo, kolesarjenje, uporabo javnega prevoza ... Pod sloganom Trajnostno povezani so potekale raznolike dejavnosti za ozaveščanje vseh generacij, še zlasti pa mladih. Občina je Evropski teden mobilnosti zaznamovala tudi z odprtjem novega nadstreška za kolesa in skiroje pri Vrtcu Postojna in s simbolnim dejanjem naznanila začetek pripravljanih del za nov Center trajnostne mobilnosti pri TIC Postojna.

Program Evropskega tedna mobilnosti je po eni strani zrcalil dosednji razvoj infrastrukture in storitev za spodbujanje trajnostne mobilnosti – na primer brezplačni mestni avtobus Furman, brezplačne prevoze z Zavodom Sopotniki za pomoč starejšim občanom (župan je sprejel prostovoljce, ki opravljajo brezplačne prevoze, in tudi sam izvajal prevoze občanov), sistem izposoje koles POSbikes, kolesarske poti ... Hkrati pa je s številnimi dejavnostmi, zlasti za mlade, pri katerih je največ obetov za učinkovito ozaveščanje, na prijazen način prikazal številne prijetne, zdravju in okolju prijazne oblike premikanja.

V prvih dneh je sicer nekoliko ponagajalo vreme, a nekatere dejavnosti, kot na primer vo-

dena kolesarska tura za upokojece (organizator Občina Postojna) in predstavitev izposoje koles POSbikes (organizator LAS med Snežnikom in Nanosom), so dobile rezervni termin. Štiri dni so mladi in starejši uživali na pump tracku v središču Postojne. Učenci Osnovne šole Miroslava Vilharja so k pouku lahko hodili s Pešbusom, na Titovem trgu je bilo živahno na sejmu rabljenih koles, skirojev, rolerjev, rolk, kotalk in drugih podobnih prevoznih sredstev. Najmlajši so uživali na avtomobilčkih Jumicar, poligonu z e-skiroji in ob slastnih palačinkah, nekateri tudi ob poslikavi obraza.

Nova znanja so omogočile tudi delavnice. V Centru za krepitev zdravja v zdravstvenem domu so izvedli delavnico Zvišan krvni tlak, na OŠ Prestranek pa predavanje za osnovnošolce o varnosti na e-skirojih v prometu. Uporabno znanje in veščine je ponudila tudi delavnica »Kako si sam popravim kolo?«. Občina Postojna jo je organizirala v sodelovanju s Centrom Trajnostne mobilnosti Kranj in Smart City Bikes za višje razrede postojnskih osnovnih šol.

Letos, ko obeležujemo Evropsko leto mladih, je Občina Postojna vse mlade med 15. in 29. letom povabila k sodelovanju pri anketi o trajnostni mobilnosti v občini, sodelovali pa so tudi v žrebu za privlačne nagrade. Zaradi Evropskega leta mladih je Občina povabila k sodelovanju tudi Mladinski svet občine Postojna, da je poskrbel za podcast s popotnikom in avtoštoparjem Postojnčanom **Urbanom Mislejem**.

V Evropskem tednu mobilnosti so se pri Turističnoinformacijskem centru Postojna začela pripravljala dela za vzpostavitev Centra trajnostne mobilnosti in novo postajališče za POSbikes pri SGLŠ Postojna, pri Vrtcu Postojna pa so simbolno predali v uporabo nadstrešek za kolesa.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Larisa Derenčin.

Izvedbo programa Evropski teden mobilnosti je omogočil integralni projekt LIFE integriranega projekta CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007), sofinanciranega s sredstvi evropskega programa LIFE (sredstvi Sklada za podnebne spremembe), in partnerjev projekta – Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za infrastrukturo.

26. seja: vabilo na javno obravnavo

Na svoji septembrski redni seji so občinski svetniki med drugim obravnavali odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Gradu Prestranek, javna obravnava pa bo še pred koncem septembra.

Seja se je začela s kadrovskimi zadevami. Svetniki so v Svet Knjižnice Bena Zupančiča Postojna kot predstavnici uporabnikov oz. zainteresirane javnosti imenovali sociologinjo **Dragico Bratanič**, sicer svetovalko na RRA Zeleni kras, in **Tino Bazjako**, vodjo Ljudske univerze Postojna, kot predstavnici Občine pa zobozdravnico **Matejo Cep** in **Manjo JČ Vesel**, podsekretarko na finančnem ministrstvu. Nataši Režek Donev je konec julija prenehal mandat v svetu Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna, saj je z avgustom postala pomočnica ravnatelja. Za preostanek mandatne dobe so imenovali bibliotekarko **Jano Mahorčič**, zaposleno v Narodni in univerzitetni knjižnici.

Svetniki so obravnavali odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Gradu Prestranek (OPPN GP), katerega pobudnik je Grad Prestranek, d. d. »Imamo opravka z zelo eminentnim spomenikom,« je grad opisal **prostorski načrtovalec Aleš Mlakar**. Na območju se bodo ohranjali »kmetijska dejavnost, reja konj in konjeniški

šport. Novost je, da se mu dodajajo turistične vsebine. Grad se prenove in spremeni v hotel višjega cenovnega razreda.« V zaledju gradu bi se gradila kuhinja in večnamenski kompleks. Omenil je tudi spremenjen prometni režim, nov dostop bi uredili s severne strani. Sicer pa bo javna obravnava v sredo, 28. septembra, ob 17. uri v dvorani Osnovne šole Prestranek. Dopolnjeni osnutek OPPN GP je javno razgrnjen v prostorih Občine Postojna do 11. oktobra, na voljo je tudi na občinski spletni strani.

Nekateri občani bodo kmalu izgubili svojo izbrano zobozdravnico. Koncesionarka Ljiljana Krezović Lovko se bo konec septembra upokojila, postojnski zdravstveni dom pa dodatnega programa zaradi kadrovske in prostorske stiske ne more prevzeti. Občina Postojna želi začeti postopek za podelitev koncesije za obdobje 15 let.

Strokovna sodelavka **Martina Ivanović** je predstavila poročilo o izvajanju Lokalnega programa za mladino. Izpostavila je subvencioniranje

komunalnega prispevka za mlade in mlade družine (ti tega dobro koristijo), bogato prostovoljsko tradicijo in lepo število perspektivnih mladih podjetnikov. »V lanskem letu smo imeli rekordno število dijakov in študentov, ki so v naših javnih zavodih opravljali bodisi obvezno prakso bodisi pripravništvo. Kar 106 jih je bilo.« Z zadovoljstvom je podelila tudi novico, da je bila Občina Postojna uspešna pri podaljšanju certifikata mladim prijazna občina.

Svetniki so brez razprave izglasovali odpis dolgov treh dolžnikov – Lekarni Ljubljana v višini 8000 evrov ter Javor Furnirju, d. o. o. in NK Ankaran Hrvatini v višini dobrih 5000 evrov. V prvem primeru je sodišče ugotovilo, da Občina do terjatve ni upravičena, v drugih dveh primerih se je končal stečajni postopek brez razdelitve upnikom.

Nepremičnine

Občina želi kupiti prostor v pritličju postojnskega kulturnega doma. Ta je v lasti nedavno zaprte enote Primorske hranilnice Vipava. S tem bi pridobili dodatne prostore za ureditev manjše dvorane in širitev predverja doma. Vrednost nepremičnine je ocenjena na dobrih 96.000 evrov. PGD Postojna želi ob Gasilsko-reševalnem centru zgraditi pomo-

žni montažni objekt v velikosti skoraj 60 m². »To bo objekt, ki bo lahko omogočal tudi zunanje prireditve. Predviden je bil že v samem začetku projekta GRC,« je obrazložil župan Igor Marentič. Sicer pa namerava Občina s Petrolom zamenjati parcelo, ki jo potrebuje za razvoj projekta Ovčje Staje. »S Petrolom smo se dogovorili za zamenjavo, ker imajo podobno parcelo. V trenutku, ko se pripravljata urejanje infrastrukture ter izgradnja treh stanovanjskih blokov in 21 individualnih hiš na Ovčjih Stajah, je namreč ta parcela prišla na dan. Občina bi zgradila tudi otroško igrišče in delno bi po njej potekala cesta.«

Vprašanja svetnikov

Ob koncu je župan **Igor Marentič** odgovarjal na vprašanja svetnikov. Z zaprtjem Primorske hranilnice Vipava je odšla tudi storitev mestne blagajne. Javno podjetje Kovod Postojna bo po besedah župana Marentiča preučilo, ali bi jo lahko znova vzpostavili. Povedal je tudi, da so težave prebivalcev Smrekc zaradi komunalne infrastrukture, povezane z zasebnimi parcelami. Pomiril je, da je program v Kulturnem domu prevzela sposobna ekipa, ki pripravlja občinske prireditve in festival Poletni utrip Postojna. Na voljo bo tudi abonma.

Jaka Zalar

Dr. Nadja Zupan Hajna na čelu Mednarodne speleološke zveze

Konec julija se je v francoskem mestecu Le Bourget-du-Lac odvijal Mednarodni speleološki kongres, osrednji dogodek na področju krasoslovja, speleologije in jamarstva. Vzoredno je potekala tudi generalna skupščina, na kateri je bila za predsednico Mednarodne speleološke zveze s štiriletnim mandatom izvoljena izr. prof. dr. Nadja Zupan Hajna. Raziskovalka z Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni je prva ženska in Slovenka na tej funkciji.

»Izvolitev izr. prof. dr. Nadje Zupan Hajna na tako prestižno funkcijo je tudi veliko priznanje za delo slovenskih krasoslovcev, speleologov in jamarjev in potrjuje osrednje mesto, ki ga Slovenija zaseda na tem strokovnem področju,« so s ponosom sporočili **predstojnik Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU prof. dr. Tadej Slabe**, **direktor ZRC SAZU prof. dr. Oto Luthar** in **predsednik**

Jamarske zveze Slovenije Igor Benko.

Mednarodna speleološka zveza (UIS), krovna strokovna organizacija s tega področja, je bila ustanovljena leta 1965 v Postojnski jami. Najprej je delovala neformalno, leta 2002 pa je bila tudi uradno registrirana na naslovu Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Po-

Dr. Nadja Zupan Hajna, predsednica Mednarodne speleološke zveze.

stojni. Vodstvo Mednarodne speleološke zveze, tako imenovani biro, ima mandat štiri leta. Člane vodstva volijo nacionalni predstavniki 57 držav članic. Dr. Nadja Zupan Hajna je članica vodstva UIS že od leta 2009.

Osnovno področje njenega raziskovalnega dela je kraška geologija, ukvarja se s karbonatno litologijo in preperevanjem, kraškimi sedimentacijskimi okolji, mineralogijo kraških sedimentov in njihovo starostjo ter kraško geomorfologijo.

Dr. Nadjo Zupan Hajna ste bralci Postojnskega prepiha lahko поблиže spoznali pred dvema letoma, ko smo jo predstavili v rubriki Na obisku. V pogovoru se je razkrila kot izjemna strokovnjakinja, željna novih znanj in odkritij, predvsem pa kot velika ljubiteljica jam in naša prijetna sokrajanka. Pridružujemo se vsem iskrenim čestitkam.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Tomaž Penko.

Večnamensko igrišče, igrišče za odbojko na mivki, spretnostni kolesarski poligon

Že tako pestre možnosti za šport in rekreacijo v Postojni so se v zadnjih mesecih še razširile z ureditvijo novega igrišča za odbojko na mivki za Sovičem. Tam v sodelovanju s Športnim društvom MTB pravkar nastaja tudi spretnostni kolesarski poligon. Občina želi na tej lokaciji urediti manjši športni center. Poleti je zaključila tudi obnovo večnamenskega igrišča v Športnem parku.

Košarkarsko igrišče in igrišče za mali nogomet so uradno odprli 3. septembra s športnimi igrami občinskih sodelavcev. Sanacija je obsegala ureditev nove tartanske površine in obnovo košev na košarkarskem igrišču ter obnovo golov in košev na nogometnem igrišču. Dve tretjini 64 tisoč evrov vrednega projekta je Občina odštela iz proračunskih sredstev, nekaj manj kot 22 tisočakov pa je prispevala Fundacija za šport.

Vedno bolj živahno je tudi na športnih površinah za Sovičem, kjer se je vojaškemu stadionu in pumptracku minulo poletje pridružilo še igrišče za odbojko na mivki. Kot je pojasnila **direktorica občinske uprave Marina Rebec**, so najprej razmišljali o lokaciji v bližini Šolskega centra, a so se zaradi že urejene

infrastrukture na vojaškem stadionu odločili za omenjeno.

»Igrišče ob Šolskem centru bi bilo v večernih urah lahko moteče za stanovalce, hkrati pa želimo za Sovičem urediti manjši športni center in se (zaradi odročnosti) v kar največji meri izogniti vandalizmu,« je povedala Rebec, sicer tudi vodja delovne skupine za participativni proračun.

Igrišče je sicer nastalo na pobudo občanov v okviru zadnjega participativnega proračuna, a je vrednost projekta presegala predvidenih 20 tisoč evrov. »Uredili bomo tudi okolico in razsvetljavo tako za igrišče kot za stadion, vse skupaj bo stalo 36 tisoč evrov,« še dodaja Marina Rebec, zadovoljna z velikim zanimanjem za odbojko na

Odprtje igrišča za odbojko na mivki ni bilo le simbolično. Zaznamovalo ga je tekmovalno rekreativno vzdušje.

mivki. »Uporaba igrišča z obvezno rezervacijo je za zdaj brezplačna, razmišljamo pa tudi o manjši najemnini,« pravi in vse športnike prosi za upoštevanje pravil. »Vsak naj pospravi za seboj in poravna igrišče,« je odločna.

V bližini pumptracka in jeklenega poligona pa Občina od začetka septembra gradi v sodelovanju s postojnskim Športnim društvom MTB tudi spretnostni kolesarski poligon s tremi kolesarskimi linijami in poligonom za učenje skokov. Po pojasnilu **Blaža Gavrana iz društva MTB** bo poligon namenjen vsem kolesarskim navdušencem, ki želijo osvojiti ne samo osnovne, ampak tudi naprednejše veščine.

Na njem se bodo lahko preizkusili tako najmlajši otroci kot tudi najbolj izkušeni kolesarski mojstri, tudi pod vodstvom mentorjev na tečajih in delavnicah.

Občina Postojna je financirala 11.346 evrov z DDV iz lastnih sredstev za strošek gradbene mehanizacije. Preostala sredstva je zagotovilo Društvo MTB Postojna, to bo tudi skrbelo za progo. Gavran težko oceni investicijo v celoti, saj je po njegovih besedah poleg materialnih stroškov težko ovrednotiti vse ure, ki so jih člani vložili v pripravo terena.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Občine Postojna.

Morali se bomo navaditi na strogo omejitev hitrosti

Na prvo septembrsko soboto se je s slavnostnim prerezom traku tudi uradno zaključila obnova Tržaške ceste s Stritarjevo in Jenkovo ulico. Z novo podobo so občani večinoma zadovoljni, manj so vozniki zaradi omejitve hitrosti na 10 kilometrov na uro. Ker gre za območje mirujočega prometa, sprememb ni mogoče pričakovati, bodo pa na Občini poskrbeli za odpravo tehničnih napak, ki vznemirjajo stanovalce. Končna vrednost celotne investicije sicer znaša 3 milijone 330 tisoč evrov.

Dobro leto dolga in zelo obsežna sanacija strogega središča mesta je poleg osveženega videza prinesla tudi novo komunalno in cestno infrastrukturo z ločenim sistemom kanalizacije, obnovljenim vodovodnim omrežjem in javno razsvetljavo. Z dodatnimi vložki lastnikov in upravljavcev so poskrbeli tudi za podzemne instalacije ostale infrastrukture.

Postojna je v sklopu projekta dobila tudi prve javne sanitarije in dvigalo za povezavo med Tržaško in Jenkovo ulico. Novo je tudi stopnišče na pešpoti iz centra do avtobusne postaje.

Število parkirišč ob ulici je razpolovljeno. Občina namerava urediti dodatnih devet za domačine, po sprejetju OPPN-ja za območje av-

Župan Igor Marentič je ob pomoči Tatjane Rant, vodje stičišča Boreo in Magde Svetina Mercina, vodje nadzora projekta, z rezanjem traku simbolno naznanil zaključek obnove Tržaške ceste.

tobusne postaje pa bo mesto pridobilo še okoli 30 parkirnih mest. Kot opazajo na Občini, se je kaos s parkiranjem vseprek zdaj sicer umiril, nekoliko težje bo navaditi voznike na precej drastično omejitev hitrosti. Celotno območje

namreč deluje kot območje umirjenega prometa, na odseku od priključka z Jenkovo ulico pri SGLŠ pa je omejitev hitrosti 20 namesto siceršnjih 10 kilometrov na uro. Spoštovanje omejitev nadzorujejo redarji Medobčinskega redarstva,

Sanacija plazov v Stranah: ni nevarnosti, da bi odneslo celo vas

Prebivalci vasi Strane že več desetletij opozarjajo na nevarnost plazjenja, kar dokazujejo tudi številne poškodbe na stavbah v naselju. Kljub ureditvi hudourniških kanalov in drenažnih reber pred več kot desetletjem ukrepi niso bili zadostni, zato bo Občina Postojna – ob finančni pomoči Ministrstva za okolje – izvedla obsežno sanacijo plazovitega območja. Ta bo potekala v treh fazah in se bo zaključila prihodnje leto.

Dela v sklopu prve faze v zahodnem delu vasi so se začela v avgustu, ko so se lotili izdelave dveh pilotnih sten za hišnima številčkama Strane 1 in 2 ter sanacije občinske ceste. Z rekonstrukcijo ceste v dolžini 100 metrov in izgradnjo skupaj šestih pilotnih sten bodo dovolj stabilizirali teren, da plaz ne bo več ogrožal vaščanov in njihovega premoženja, so prepričani na Občini.

»Večje nevarnosti, da bi odneslo celo vas, v Stranah sicer ni, lahko

Po rekonstrukciji ceste v dolžini 100 metrov in izgradnji šestih pilotnih sten plaz ne bo več ogrožal vaščanov in njihovega premoženja.

pa se poškodujejo hiše in gospodarska poslopja, da jih bo treba porušiti ali pa se zrušijo same,« **predvideva Robert Ozbič, sekretar za področje okolja in prostora na Občini Postojna.**

Kot so pokazale geološko-geotehnične raziskave v preteklosti, sta na lokaciji dve plazoviti območji. V zahodnem delu vasi obsega to okoli 100 metrov površine z debelino plazjenja zemljine med 4 in 10 metrov. Plazenje je še obsežnejše v osrednjem in vzhodnem delu vasi in verjetno združuje več manjših plazov z različnimi globinami in hitrostjo. Plaz na tem delu poleg ceste ogroža tudi največje število hiš in gospodarskih objektov v naselju.

V reševanje problema plazjenja in njegovih posledic je pred leti vložil veliko energije tedanji **dolgoletni občinski svetnik in predsednik Krajevne skupnosti Veliko Ubelsko Boštjan Stegel.** Kot se spominja, so prve raziskave Geološkega zavoda pred okoli 15 leti pokazale 5 do 9 metrov globoke plazeče plasti, zato je bilo takoj jasno, da rešitev ne bo enostavna.

»Čeprav so bile že v tedanjem idejnem projektu predvidene tri pilotne stene, Občina žal ni imela dovolj sredstev za trajnejše posege, zato je problem sanirala s hudourniškiimi kanali in drenažo,« pojasnjuje in pozdravlja odločitev države, da sofinancira tudi sana-

cijo manjših plazov. Ugotavlja, da bodo s tem omogočeni obnova in novogradnja hiš in posledično nadaljnji razvoj vasi.

Kot pojasnjuje Robert Ozbič z Občine Postojna, merijo na tem območju pomike tal na vgrajenih senzorjih za merjenje nagiba že od leta 2007. »Vmes jih je zemljina že prestrigla, tako da smo jih pred petimi leti ponovno vgradili,« dodaja. Na podlagi rezultatov o pomikih zemljine so lani pripravili novelacijo Idejnega projekta za sanacijo plazovitega območja Strane s predlaganimi podpornimi ukrepi – pilotnimi stenami. »Za samo projektiranje pilotnih sten pa so se izvedle v zadnjem letu še dodatne geološke raziskave,« pojasni Ozbič. Pobudo za sanacijo so sicer dali vaščani.

Vrednost celotne investicije je skoraj 2 milijona 727 tisoč 500 evrov; več kot dve tretjini bo zagotovilo Ministrstvo za okolje pod okriljem Sektorja za zmanjševanje posledic naravnih nesreč. Država bo tako financirala gradbena dela v vrednosti milijon 902 tisoč evrov, Občina pa bo plačala davek, izdelavo dokumentacije, nadzor, raziskave in ostale stroške. Podpisana je že pogodba o sofinanciranju prve faze v višini 660 tisoč 535 evrov, dela morajo biti zaključena v štirih mesecih. Druga in tretja faza v osrednjem in vzhodnem delu naselja bosta zaključeni v naslednjem letu.

več o tem pa lahko preberete v tokratni Temi meseca.

Stanovalci omejitve hitrosti sicer pozdravljajo, moti pa jih hrup, ki ga avtomobili povzročajo ob vožnji po tlakovani površini cestišča. Na Občini so s težavo seznanjeni, a opozarjajo, da se to najbrž dogaja zaradi previsokih hitrosti. Kot je pojasnil **Robert Ozbič z Občine Postojna**, so zadnja dva meseca potekale meritve hrupa; na podlagi rezultatov se bodo odločili za ustrezne ukrepe.

Na Občini izpolnjujejo tudi obljubo o delni povrnitvi škode lastnikom in najemnikom ob Tržaški cesti zaradi zmanjšanja prometa v času obnove. Objavili so dva javna razpisa za spodbujanje poslovanja podjetij v

Obsežna obnova Tržaške ulice je prinesla osvežen videz ter novo komunalno in cestno infrastrukturo.

posebnih okoliščinah z namenom, da dodelijo finančno pomoč upravičencem v obliki sofinanciranja upravičenih stroškov. V januarskem razpisu so prejeli 27 vlog, na podlagi razpisnih pogojev so finančno pomoč dodelili 16 upravičencem v

skupni vrednosti 40 tisoč evrov. Enaka vsota je bila na voljo v julijem razpisu. Pomoč so dodelili 10 prosilcem od 14.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Notranjski muzej Postojna: začelo se je leta 1947

15. septembra, ob prazniku priključitve Primorske matični domovini, je Notranjski muzej Postojna postavil na ogled težko pričakovano razstavo ob obletnici ustanovitve muzeja. »Za našo 75. obletnico smo se skupaj odločili za drugačen koncept. Posvetili smo se prvemu letu ustanovitve, letu 1947 in poskušali zajeti malo utripa Postojne v tistem času,« je ob odprtju pojasnil biolog in muzejski svetnik dr. Slavko Polak. Razstava nosi naslov *Kako se je začelo? Podoba Postojnskega okraja ob ustanovitvi Notranjskega muzeja Postojna leta 1947*. Na ogled bo predvidoma do konca novembra, pod njo se je podpisal mladi zgodovinar Tine Kaluža.

Stari pianino, skoraj pozabljena valuta, slivova sladica iz paketa humanitarne pomoči, režimsko sprejemljiva književnost in eden prvih filmov, ki so jih predvajali v Postojni – vse to je na ogled na novi razstavi, ki je nastala ob 75-letnici Notranjskega muzeja Postojna. Zamislil si jo je **kustos pripravnik, zgodovinar Tine Kaluža**, in ob odprtju opisal povojno obdobje kot sivo liso v zgodovini. »Čas neke izrazite dvojnosti. Po eni strani je bilo tukaj vse podrto, po drugi strani pa so se na veliko ustanavljale nove institucije.« Zavel je duh upanja in optimizma. Kaluža je muzejskim obiskovalcem želel približati leto 1947, ki za Postojno predstavlja edinstveno prehodno obdobje na mnogih področjih. Za nesebično pomoč pri postavitvi razstave se je zahvalil sodelavcem in različnim postojnskimi ustanovam.

Kompleksen muzej, ki združuje naravo, človeka in družbo

Postojnski župan Igor Marentič je zadovoljen, da je muzej v sedanjost pripeljal zgodbe polpretekle zgodovine. Na odprtju razstave je bila tudi **sekretarka z Ministrstva za kulturo mag. Marija Brus**. Poudarila je, da »skupnost, ki muzej ustanovi v tako skromnih in težavnih okoliščinah, kakršne so bile po vojni, postavi na ogled podobo v zlatem okvirju. Prav to zlato prikazuje razstava o okolju, v katerem se je muzej rodil; o okolju, ki si je po kruti vojni želelo nekaj lepega in bilo pripravljeno za to tudi nekaj storiti.« Postojnski muzej je edinstven v našem prostoru, saj pod eno streho združuje širok nabor

tematik in »je drugi največji z naravoslovnimi zbirkami v Sloveniji«.

Med ljudmi, ki so krojili tukajšnje okolje, je bil tudi ustanovitelj muzeja Leo Vilhar. Na razstavi so postavljena tri njegova dela, med temi slika Rakovega Škocjana, ki do zdaj še ni bila na ogled. Vilhar se je ravno leta 1947, potem ko je veliko let potoval po Afriki in stari celini, vrnil v rodni kraj in hitro pričel zbirati razne predmete. Prvi muzejski predmeti so žal odšli v pozabo. »Problem je, da se ni ohranil noben seznam. Vemo, da je bil prvi predmet neka lesena tobakna pipa, ki je danes ne moremo več najti.« Vilhar je predmete pridobil s pomočjo »mreže zaupnikov, to so bili predvsem dijaki in učenci«, pravi Kaluža in dodaja, da je že v drugem letu ustanovitve muzeja zbral krepko čez 6000 predmetov.

Leto mnogih mejnikov

Prva razstava je bila ob koncu leta 1947; na njej je Vilhar predstavil svoja slikarska dela, ki jih je ustvaril v času popotovanj. Muzej je prvotno gostoval v številnih stavbah, med drugim v vili Jurca in v prostorih nekdanjega doma JLA, današnje Glasbene šole Postojna. Leto njegove ustanovitve je bilo prelomno, o tem pričajo tudi takratni temelji tukajšnjega gospodarstva. Leta 1947 je s številnimi urami prostovoljnega dela nastala Tovarna mesnih izdelkov Promes, Postojnski okraj je dobil svojo prvo nabavno-prodajno zadružno, zaživel je Okrajni magazin Postojna, ki je skrbel za logistiko dobave blaga. V tisti čas segajo tudi ustanovitev legendarnega podjetja Transavto, Delavnica za proizvo-

Notranjski muzej obeležuje 75-letnico delovanja z razstavo *Kako se je začelo? Podoba Postojnskega okraja ob ustanovitvi Notranjskega muzeja Postojna leta 1947*.

dnjo sodavice ter Zaloga piva in mineralne vode.

Cvetelo je družabno in kulturno življenje. Prebivalci so si krajšali čas s športnimi prireditvami, nastajali so številni pevski zbori, v okraju so gostovale tudi gledališke igre. Domači film je bil še v povoju, zato pa so si krajani ogledali sovjetski film *Mi iz Kronštata*; tudi tega je Tine Kaluža vključil v razstavo. Režim je opismenjevanje prebivalstva reševal z ustanavljanjem knjižnic in jih dodobra zalagal s knjigami; poleg tega so bili organizirani tudi bralni krožki.

Pianino iz učilnice 34

Ravno v letu 1947 je postojnska glasbena šola začela z organiziranim poukom. Ob odprtju muzejske razstave je na Hölzlovem pianinu zaigral ravnatelj tukajšnje glasbe-

ne šole Edvard Popit. Spremljal je mlado violinistko Veroniko Hreščak. Pianino je eden prvih glasbil, ki ga je glasbena šola ob nastanku pridobila s pozivi in oglasi, in tudi edino glasbilo iz prvotnega nabora, ki se je ohranilo še do danes.

Stari pianino ravno tako gostuje na razstavi, ki vas vsaj za trenutek popelje v leto 1947. Začetke muzeja bi morda lahko označili kot skromne, a jih je zaznamoval hiter razvoj v smislu zbiranja predmetov, ki predstavljajo tukajšnjo dediščino. Začetek postopnega preoblikovanja v današnjo sodobno kulturno ustanovo pa je zopet doživel na prelomu politično-družbenih sprememb z razpadom nekdanje skupne države. Razstava je v Notranjskem muzeju Postojna na ogled predvidoma do konca novembra.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

V muzeju tudi razstava o Schumanovi deklaraciji

V Notranjskem muzeju Postojna je na ogled tudi gostujoča razstava z naslovom »Evropa in Evropejci 1950–2020«, ki obeležuje 70-letnico nastanka Schumanove deklaracije. Ta je namreč zaznamovala začetek nastajanja Evropske skupnosti. Razstava potuje pod okriljem Arhiva Republike Slovenije, pripravil pa jo je Zgodovinski arhiv Evropske unije v Firencah. **Strokovna vodja muzeja Tina Poljšak** pravi, da je njen namen spodbujati razmišljanje o pomenu deklaracije v današnjem času in »kaj lahko potegnemo iz tega za prihodnost«. Razstavo povezujejo ključna gesla Schumanove deklaracije, kot so mir, solidarnost, združevanje, odprtost in sodelovanje. Odprli so jo 9. septembra, v Postojni bo ostala mesec dni.

Cerkev sv. Jakoba v Studenem

Tudi v Sloveniji poznamo inačico najslavnejše svetovne pohodniške pešpoti in en krak Jakobove romarske poti. Ta poteka od Ljubljane do Trsta in vodi mimo cerkve sv. Jakoba v Studenem. Pohodniki lahko prevzamejo pečat v skrinjici na obzidju cerkve

Pot do samostojne dekanije

V cerkvenopravnem pogledu so spadale vse vasi sedanje župnije Studeno (Studeno, Strmca, Belsko, Bukovje in Gorenje) v župnijo Hrenovice. Prvi kuratni kaplan Luka Morel je služboval v Studenem med leti 1703 in 1734. Ustanovitelj studenske kaplanije je bil hrenoviški župnik Baltazar Neff, zagotovil je finančna sredstva za vzpostavitev kuratne kaplanije. V prezbitariju sta imela oba tudi vsak svojo nagrobno ploščo, a so ju ob prenovi prekrili z novimi tlakovci. Leta 1840 je Ljubljanski ordinariat odobril večkrat poslano prošnjo vernikov studenske kaplanije za ločitev od matične hrenoviške župnije in ustanovitev samostojne. Prebivalci studenske duhovnije so se morali pisno zavezati, da bodo finančno in materialno prispevali za svojega župnika. Ugodili so tudi prošnji Zagonceva, da ostanejo v hrenoviški župniji. Predjama pa uradno sodi v župnijo Studeno od leta 1966.

Zunanost zgradbe

Pravilno orientirana cerkev stoji v vzhodnem delu vasi. Na zahodni strani vodi do nje kamnit baročni porton, katerega slopa sta zaključena z obeliskoma. V tlorisu si sledijo prezbitarij z zakristijo na južni strani, ladja in zvonik. Prva omemba cerkve je okrog leta 1665. Arheološka izkopavanja med izvedbo drenažnega jarka okrog cerkve in zvonika leta 2000 so odkrila 3,6 m dolg zid, ki je potekal pravokotno na ladjo. Pripadal naj bi starejši cerkveni fazi in potrjeval domnevo, da je tam že prej stala manjša cerkev. Obstoječa cerkev (dolga 34 m in široka 9,5 m) je bila zgrajena v 17. stoletju, zvonik dograjen leta 1682. Notranjščina je bila konec 18. stoletja predelana v poznobaročnem slogu. Prvotni nizek zvonik so povišali leta 1878.

Pravokotna ladja se zaključi v triosminski prezbitarij. Na sprednji strani se na trikotnem čelu fasade nadaljuje zvonik. Njegova zvonica se je kot vhodna lopa nekoč odpirala s tremi kamnitimi vhodi, pozneje sta bila stranska vhoda zazidana. Zvonik se v zadnjem, drugem nadstropju odpira s kamnitimi biforami, kapitel bifore na zahodni strani ima vklesano letnico 1682. Osterje zvonika zaključuje kamnit tripasovni konzolni podstrešni

zidec, nad njim se dviga neogotska korenasta streha. Vogali so okrepjeni s kamnitimi šivanimi robovi. Iz zvonice vodi v ladjo kamnit portal. Podoben portal je vžidan v južno ladijsko steno, vhod pa je zazidan. Nove orgle, izdelek priznane mojstra Franca Goršiča, so Studenci kupili leta 1878. Zaradi nefunkcionalnosti so že dolgo odstranjene, shranjene imajo le še zgodovinsko vrednost. Pri zahtevni obnovi zvonika leta 1968 so projektanti predvideli železobetonsko konstrukcijo in samo vztrajnim posameznikom je uspelo potrditi dražjo, a veliko lepše zaključeno koničasto neogotsko obliko strehe, krite s pločvino. Takrat so vaščani v obnovo zvonika vložili obilo prostovoljnega dela. Za spomin so v zidove vzdali steklenico s posvetilom in svojimi podpisi. V zvoniku pojeta dva zvonova.

Zgledno obnovljena notranjost

Ladja je pokrita z zrcalnim obokom in okrašena s štukuranim okvirjem. Pevski kor sloni na kamnitih toskanskih stebrih, v prezbitariju vodi pilasterski slavalok. Trije oltarji stebrnega tipa so bili izdelani 1882 v baročni tradiciji, vanje pa so postavili nekaj baročnih kipov s starih oltarjev. V niši velikega oltarja sv. Jakoba Starejšega stoji njegov kip, ob straneh ga spremljata kipa sv. Petra in Pavla. Vrh obhodnih lokov stojita kipa sv. Andreja in sv. Janeza Evangelista. V niši atike je umeščena kiparska skupina sv. Trojice, obdana s kipi angelov in putov. Na menzi je postavljen tabernakelj s kipoma angelov adorantov, na njegovih vratcih je relief Srca Jezusovega. Daritveni oltar in ambon sta bila ob obnovi oblikovana na novo. Stranska oltarja sta zasnovana kot par. Levi je posvečen Mariji Devici in nosi njen kip. Ob straneh ga spremljata kipa sv. Apolonije in sv. Barbare, v atiki pa je kip sv. Uršule. V oltarju sv. Roka na desni je položen njegov kip, ob straneh

Cerkev sv. Jakoba v Studenem je zgledno obnovljena, prav tako pokopališče in mrliška vežica. Ta je bila obnovljena leta 2008.

ga spremljata sv. Anton Padovanski in sv. Virgil. V atiki stoji sv. Lovrenc, na menzi pa slika sv. Jožefa (olje na platnu). Križev pot (tudi olje na platnu) je po predlogah Josepha Führicha naslikal leta 1890 Heinrich Wettach. V prezbitariju stoji lesen krstilnik (ti so na našem področju redkost) v staronemškem slogu s konca 19. stoletja, vrh njega je kiparska skupina Krst v Jordanu.

Besedilo in fotografiji: Marino Samsa.

Glavni oltar v zlati baročni poslikavi.

Zdi se, da pri Marku Baši nič ni kratkega veka. Ko mu ljubezen, službeni izzivi ali ljubiteljske dejavnosti zlezejo pod kožo, se jim dolgoročno preda. Mož, oče dveh hčera, nono prve vnukinje, strasten bridžist, ljubiteljski kmetovalec, rekreativni pohodnik, bralec in zaprisežen Postojnčan je že sedemnajst let prvi mož postojnske Upravne enote in več kot petindvajset let predsednik postojnskega bridž kluba. Njegov zakonski in očetovski staž je še daljši. V službenih prostorih ima bolj resnoben izraz, ko pa pripoveduje o svojih največjih ljubeznih – družini in bridžu, se mu ustnice raztegnejo v nasmehek in oči zažarijo. Redkokdaj se postavi v ospredje, Postojnčani ga bolj poznajo s srečevanj na poti proti koči Mladiki kot po njegovi funkciji. Ob letošnji selitvi Upravne enote v obnovljeno palačo na Gregorčičevem drevoredu se ni mogel izogniti pozornosti medijev. Tudi ob pripovedovanju o tej naložbi zažari, saj so ga v dejavno (čeprav neformalno) vlogo poganjala njegova univerzitetna gradbena izobrazba, izkušnje pri vodenju naložb in spoštljiv odnos do arhitekturne in zgodovinske dediščine Postojne.

■ **Postojnska himna Za zmeraj izpod peresa Draga Misleja Mefa ima za ljudi vašega kova pravi naslov, saj se iz vsega vašega pripovedovanja čuti močna navezanost na Postojno.**

Najbrž res (smeh). Postojno imam rad, zame je bila in je še vedno lepo, dinamično in raznoliko mesto, v katerem imamo pogoje za kakovostno življenje. Na varno in sproščeno otroštvo in s taborništvom zaznamovano mladost imam najlepše

spomine. Otroštvo sem preživel kot tipičen blokovski otrok – z vrstniki ob igri na ulici in vsemi otroškimi lumparijami; in v vsej dinamiki tistega časa in življenja – veliko je bilo prišlekov, Postojna je bila zaznamovana s turizmom, gradnjo avtoceste ... Na eni strani naše ulice so bili »vojaški bloki«, ampak družili smo se brez izjem. Vsi smo bili povsod – če se je eden odločil za balinanje, šah ... karkoli, smo se takoj pridružili, saj vendar nihče ni smel manjkati!

■ **V gimnazijskih in študentskih letih ste bili menda vsi prijatelji pri tabornikih.**

Taborništvo je zelo zaznamovalo našo mladost. Tudi tam smo bili na kupu prijatelji, malodane celo naše naselje. Taborništvo nam je ob vsem veselju in mladostni razigranosti veliko dalo, bilo je v bistvu šola odgovornosti, delavnosti, vodenja, odnosov – skratka šola življenja. Naše vezi se niso pretrgale niti v kasnejših letih in čeprav se ne srečujemo zelo pogosto, so srečanja, zlati ob taborniških obletnicah, vedno prijetna. To so spomini, da ni lepših! Mladost v Postojni je bila krasna, veliko se je dogajalo, imeli smo kaj početi, imeli smo stičišča, kjer smo vedno našli prijatelje. Mnogi iz moje generacije pomislijo najprej na hotel Kras s teraso pa disko Erazmova klet ... Ampak pomemben je bil tudi trikotnik »košarka – Bar bor – balinc«. V tem trikotniku se je vedno kaj dogajalo in vsaj enkrat na dan smo ga morali »obresti«, sicer bi kdo lahko zamudil kaj pomembnega. Skratka, tudi v študentskih letih je bilo v Postojni dovolj razlogov, da smo ob petkih popoldne v Ljubljani sedli na prvi avtobus za Postojno.

■ **Pomudiva se še na vaši poklicni poti. Kje se je začela in kako vas je vodila do načelnika Uprave enote Postojna?**

Po zaključenem študiju na gradbeni fakulteti sem se zaposlil še pred dopolnjenim 24. letom. Takrat so nas službe čakale pa tudi tako smo bili vzgojeni, da smo čim prej zaključili študij in začeli delati. Poklicno pot sem začel v podjetju Gradnje, v gradbeni operativi. Potem so me povabili na Staninvest, kjer sem bil zadolžen za gradbeni nadzor in vodenje investicij. V teh letih sem bil aktiven tudi v nekaterih organih Občine – v občinski skupščini, Skladu stavbnih zemljišč ... in ta stik z lokalno samoupravo je pomenil naslednji korak do sekretariata za okolje in prostor na Občini. Vodil sem področje investicij, javnih služb in upravnih postopkov. Ob reformi sistema in ustanovitvi upravnih enot so ostale Investicije in javne službe v pristojnosti Občine. Odločil sem se, da poklicno pot nadaljujem v Upravni enoti Postojna. Vpliv poli-

tike na delo na Občini mi ni ustrezal. Na novoustanovljeni Upravni enoti sem bil nekaj let vodja oddelka, od leta 2005 pa sem načelnik.

■ **Vam ta funkcija tudi po 17 letih ponuja dovolj izzivov?**

Priznam, da sem občasno pogrešal delo pri investicijah. Toda s kolektivom smo se dobro ujeli, zavedamo se soodvisnosti in zavezanosti istim ciljem. To je osnova, da delo postane zanimivo. Pri vodenju so namreč pomembni odnosi, komunikacija, klima v kolektivu in zato izzivov nikoli ne manjka.

Tu nameravam tudi skleniti svojo poklicno pot, saj bom pogoje za upokožitev kmalu izpolnil, še pred iztekom mojega četrtega mandata.

■ **Verjetno pa je bila izziv tudi prenova palače v Gregorčičevem drevoredu, kjer zdaj domuje Upravna enota Postojna?**

Prostorski pogoji so eden od dejavnikov kakovostnih storitev za uporabnike. Občinska stavba je bila prenatrpana, na drugi strani pa je propadala prazna stavba nekdanje postojnske policijske uprave. Od zasnove do selitve v prenovljeno palačo so pretekla štiri leta. Projekt je vodilo Ministrstvo za javno upravo in formalno nisem imel vloge pri obnovi. Vendar sem poskušal biti zelo dejaven – od zasnove do projekta, še zlasti pa pri izvedbi. Stavba je po obnovi lepa, prijetna, funkcionalna in povsem izkoriščena. Vanjo sta se preselila še Ajpes in postojnska enota Geodetske uprave RS. K temu sta pripomogla tudi zavzetost in sinhronost vodij vseh treh enot. Zaposleni smo zelo zadovoljni in se v stavbi počutimo dobro. Po odzivih sodeč so zadovoljni tudi občani.

■ **Upravnih postopki in čakalne vrste pred birokratskimi »okenčki« so za večino ljudi muka. Veliko besed je na račun ozkih grl na upravnih enotah. Jih imate tudi pri vas?**

Po letu 2008 se je število zaposlenih na upravnih enotah zmanjševalo, v Postojni za 10 odstotkov. Trenutno nas je 32. V zadnjih letih je porast zadev očitna, na primer na področju tujcev kar za 50 odstotkov. Dobro moramo izkoristiti vse notranje

rezerve in tudi s prerazporeditvami zaposlenih ter medsebojno pomočjo reševati ozka grla, sicer bi jih zagotovo imeli. Zaposleni so strokovni in odgovorni, tudi fluktuacije ni, čeprav so uradniki na upravnih enotah slabše plačani kot na primer na lokalni skupnosti ali ministrstvih. Ponosen sem na svoj kolektiv. Upravna enota Postojna je po rezultatih, ki jih ministrstvo budno spremlja, med boljšimi v Sloveniji. Sicer pa o delu največ povedo odzivi strank: če po opravkih, ki večini niso ljubi, odidejo bolj zadovoljni od svojih prvotnih pričakovanj, pomeni, da so zadovoljni z našim odnosom do njih.

■ **Redkokdaj se izpostavljate v javnosti. Je to znak dobrega dela uradnikov ali vašega značaja? Zadnji primer, ko ste stopili pred mikrofone in kamere, so bili očitki, da ovirate projekt izgradnje drugega tira, ker niste dovolj hitro izdali delovnih dovoljenj za turške delavce.**

Uradniki so strokovni in odgovorni, vodja mora le usmerjati njihovo delo in iskati rešitve v kriznih razmerah ali ozkih grlih. Pomemben je tudi zgled. Ni potrebe, da bi bil načelnik izpostavljen, razen ko nastopi kriza. V primeru turških delavcev je šlo za nepripravljenost razumevanja

postopkov, ki so del našega pravnega reda. Dokazi, da smo svoje delo opravili strokovno in ažurno, so bili evidentni. Tudi na osebni ravni sem zelo naklonjen projektu, pomembnemu za napredek in konkurenčnost naše države, vendar postopkov ne moremo zaobiti.

■ **Kako si napolnite baterije?**

Veliko ljudi in dejavnosti mi prinaša veselje. Na prvem mestu je seveda družina. Sem oče dveh odraslih hčera in dedek vnukinji. Z ženo Nastjo sva družabna in rada preživljava čas s prijatelji, sva pa tudi dejavna vsak na svojem področju in se pri tem podpirava ter ceniva najino predanost. Ženina velika ljubezen je petje, že desetletja poje pri Mešanem pevskem zboru Postojna. Moja ljubezen pa je bridž. V bridž sem vpeljal tudi hčerko; napredovala je v rang najboljših in zdaj v Angliji tekmuje profesionalno. Vesel sem, da je uspela dokazati, da četudi izhajaš iz majhnega okolja, lahko napreduješ v rang vrhunskih tekmovalcev velike države. Druga hčerka pa mi na osnovi svoje stroke velikokrat ponudi bralne namige. Sem namreč ljubitelj leposlovja, zlasti odlično ubesedenih zgodb iz vsakdanjega življenja in odnosov. Med mojimi najljubšimi je bosansko-hrvaški pisatelj Miljenko Jergović.

Če si le lahko utrgam čas, vsak dan hodim. Vsaj za eno uro grem rad v gozd ali na hrib; če ne drugam, pa vsaj na kočico Mladiko. Tudi podedovana kmetija v Dolenjah pri Jelšanah prispeva k dinamiki mojega prostega časa. Na njej ga od pomladi do jeseni preživimo precej.

■ **Že vrsto let vas spremljamo kot tekmovalca in predsednika postojnskega bridž kluba. Kdo vas je navdušil za to igro?**

V mladih letih smo veliko kartali. Vedno pa me je spremljala slika bridžistov, ki so igrali v postojnskih kavarnah, in me navdala z željo, da se naučim te igre. Bridge klub je bil v Postojni ustanovljen že leta 1969. Leta 1995, če me spomin ne vara, sem se udeležil tečaja in se z njim zastrupil. Tudi pri tej igri nas je bilo kar nekaj iz moje generacije in v zdravem tekmovalnem rivalstvu smo našli izzive. Kmalu sem postal tudi predsednik kluba in sem še vedno. Več kot 10 let sem bil tudi podpredsednik bridž zveze.

■ **V čem je čar bridža?**

Igra je sprostitiv ob hkratnem vharjenju možganov. To je sicer tekmovalna igra, a je tudi družabna. Enkrat tedensko se prijatelji družimo v Hotelu Kras ob bridžu in se imamo

lepo. Čar je v napetosti tekmovalnja, adrenalinu in širjenju obzorja in duha. Najlepše se počutim, ko gremo na tekmovanja v kraje onstran meja. Srečujemo se z ljudmi iz drugih okolij, spoznavamo nove kulture in negujemo na mednarodnih tekmovanjih vzpostavljene vezi. Zdaj smo bili na primer na turnirju v Pulju, na njem je sodelovalo okrog 400 igralk in igralcev iz Evrope in tudi nekaj Američanov. Bridž mi veliko pomeni tudi zato, ker smo igralci povezani »fer playu«, pravilom igranja in bontonu. Igra poteka po načelu vljudnosti in na zelo kultivirani ravni. Mednarodni olimpijski komite priznava bridž kot šport. Tekmovanja potekajo v okviru državnega prvenstva, veliko pa je tudi prijateljskih turnirjev. Postojnčani se udeležujemo uradnih tekmovanj in smo pri tem uspešni. Naši dosedanja rezultati kažejo, da smo za zdaj ekipno sposobni poseči do četrtega mesta, moja hči pa je večkratna državna prvakinja. Enkrat v letu smo tudi pred organizacijskim izzivom, ko gostimo turnir v Postojni in se želimo izkazati kot dobri gostitelji, Postojno pa predstaviti v najboljši luči.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

DOGODKI

Vstala Primorska je odmevala tudi v Postojni

Na proslavi, ki so jo pripravili v organizaciji Združenja borcev za vrednote NOB Postojna v Zeleni dvorani 9. septembra, so se poklonili spominu, za nas Primorce zelo pomembnemu prazniku, dnevu priključitve Primorske k matični domovini.

Po prihodu praporščakov in uvodni slovenski himni v izvedbi domače Vokalne skupine Brkinci sta zbrane najprej nagovorila predsednik ZB za vrednote NOB Postojna Jerko Čehovin in župan Igor Marentič. Slavnostni govornik je bil podpredsednik ZZB za vrednote NOB Slovenije Božo Novak. S pomenljivimi poudarki je iz različnih pogledov in z različnimi dejstvi osvetlil pomen Primorske skozi zgodovino, sedanjost in prihodnost. Poudaril je pomen celovite primorske pokrajine v današnjem času, saj mora kot taka ostati skupaj, in ne deljena na tri dele, tako kot so si zamislili v Državnem svetu.

Kulturni program, v katerem so se nizale revolucionarne, slovenske ljudske, partizanske in avtorske pesmi, so tkali VS Brkinci, pevka, gledališka, televizijska in filmska igralka Lara Jankovič in ljubiteljska pesnica Ana Horvat iz Orehka, ki letos izdaja svojo tretjo pesniško zbirko »S plamenico upora v zarjo svobode«. Na koncu je, tako kot vedno ob tem

Med nastopajočimi sta bili Vokalna skupina Brkinci ter pevka, gledališka, televizijska in filmska igralka Lara Jankovič.

prazniku, glasno zadonela pesem Vstajenje Primorske. Nadaljevalo se je prijetno druženje ob glasbeni zasedbi Tricikel.

15. september je državni praznik, ko se spominjamo uveljavitve pariške mirovne pogodbe pred 75 leti, s katero se je večina Primorcev pridružila matičnemu narodu. Osrednja, odmevna slavnostna prireditev je bila na predvečer v portoroškem avditoriju. Navdih je bila izjemna dediščina letos preminulega pisatelja Borisa Pahorja.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Katja Vuga.

Z novimi pridobitvami še bliže pacientkam in nosečnicam

Z ureditvijo prizidka v drugem nadstropju stavbe je Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna (BZŽP) pridobila dodatne prostore za bolnišnično lekarno in predavalnico, v sklopu projekta pa so uredili tudi ginekološko ambulantno. Na skoraj milijon evrov vredno investicijo, ki jo je v celoti financiralo Ministrstvo za zdravje, so v bolnici čakali dolga leta. Pridobitev je z nagovorom na slovesnosti 15. septembra pozdravila tudi predsednica Državnega zbora mag. Urška Klakočar Zupančič.

Klakočar - Zupančičeva je poudarila pomen občutka strokovnosti, varnosti, zasebnosti in toplote, kar ženske potrebujejo v težkih trenutkih, ko ne gre vse po predvidenih in zelenih načrtih. »Tudi z inovativnimi idejami in novimi pridobitvami bo medicinsko osebje pridobilo še dodatno energijo in zanos za nadaljnje delo, prenos znanja in vsestransko nadgradnjo že zdaj kakovostnih bolnišničnih storitev,« je prepričana.

Zadovoljstva ob odprtju sodobne bolnišnične lekarne na 100 kvadratnih metrih ni skrival **direktor BZŽP Aleksander Merlo**. »Projekt, brez katerega sploh ne bi smeli delati, kaj šele normalno delati, je zdaj zaključen, več kot nujna investicija pa je bila načrtovana več kot desetletje in v tem času je bilo veliko težav,« je povedal.

Direktor postojnske bolnišnice Aleksander Merlo je nove pridobitve z zadovoljstvom predstavil predsednici Državnega zbora Urški Klakočar Zupančič.

Predlani so bili končno izpolnjeni tudi formalno-pravni pogoji za začetek postopka in objavo javnega razpisa za izbiro izvajalca. Dela so se tako vendarle začela sredi lanskega leta. Skupna vrednost investicije je 950 tisoč evrov, vključno z DDV, in jo je v celoti financiralo Ministrstvo za zdravje. Denar za opremo predavalnice in ambulantne pa je bolnišnica zagotovila iz lastnih sredstev.

Z investicijo je bolnišnica izpolnila pogoje za verifikacijo bolnišnične lekarne, namenjene oskrbi oddelkov za strokovno delo pri izvajanju porodov in operativnih posegov ter oskrbi pacientk v bolnišnici z zdravili in medicinskimi pripomočki. Izpolnjeni so tudi prostorski in kadrovske pogoji za

zagotavljanje brezšivne oskrbe pacientk oziroma zdravljenja z zdravili, kar s pravilnikom o lekarniški dejavnosti stopa v veljavo z naslednjim letom.

Pacientkam in nosečnicam pa so se še bolj približali s preselitvijo dispanzerja za žene iz sosednje stavbe Zdravstvenega doma v prostore bolnišnice. »To omogoča boljše sledenje v primeru ginekoloških težav pri pacientkah ter nadaljevanje zdravljenja v specialistični ambulanti ali hospitalu, če je to potrebno,« poudarjajo v BZŽP.

Veseli so se še predavalnice za srečevanja bodočih staršev na predavanjih šole za starše. »Omogočeno bo tudi kroženje dijakov in študentov v času šolanja, pa tudi izvajanje specializacij študentom medicine,« so zadovoljni v bolnišnici, saj deluje tudi kot učni zavod.

Nekoliko nestrpni pa so v njej ob drugi težko pričakovani investiciji, gradnji laboratorija za oploditev z biomedicinsko pomočjo. »V zadnjem tednu septembra bo na vrsti odpiranje ponudb za investicijo in nato bodo, upam, zadeve stekle,« je optimističen Merlo.

V postojnski BZŽP se vsako leto rodi okoli 1.500 novorojenčkov, lani so na svet pomagali več kot 1.700. Vsako leto izvedejo tudi okoli 1000 velikih in malih operativnih posegov. Za preglede z napotnico v Bolnišnici Postojna ni čakalnih dob in vsaka pacientka lahko opravi storitev brez naročanja.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Psihiatrična bolnišnica Idrija: z enoto v Postojni še bliže ljudem

Predvidoma v oktobru naj bi v Postojni zaživel nov program dnevnega zdravljenja za ljudi s težavami v duševnem zdravju. Dislocirana enota Psihiatrične bolnišnice Idrija, kamor se bodo iz Zdravstvenega doma (ZD) preselile tudi njene dosedanje psihiatrične in klinično-psihološke ambulate, bo urejena v prostorih stavbe Epicentra v Kazarjah.

Psihiatrična bolnišnica (PB) Idrija, druga največja psihiatrična ustanova v Sloveniji, opravlja svoje poslanstvo že 65 let. Ustrezno pomoč zagotavlja ljudem s težavami v duševnem zdravju na območju severne in južne Primorske ter dela Notranjske. Svoje programe izvaja že vrsto let tudi izven matične ustanove.

Tako kot v vseh enotah si bodo tudi v Postojni prizadevali za čim prejšnjo ozdravitev oseb v

varnem okolju in z učinkovitimi metodami zdravljenja. Pacientom, ki se zdravijo v bolnišnici, ambulantah, pa tudi tistim, ki se po zdravljenju v bolnišnici vrnejo v domače okolje, zagotavljajo strokovno pomoč, prilagojeno njihovim individualnim potrebam.

V najemnih prostorih kompleksa Epicenter bodo, po pojasnilu **direktorice mag. Klavdije Širaj Mažgon**, uredili tudi prostore za dodaten program dnevnega zdravljenja. »Dostopnost do zdravstvenih storitev bo tako omogočena čez cel teden,« poudarja vodja idrijske bolnišnice.

Strokovna direktorica bolnišnice Anica Gorganc Vitez pa opominja, da se s težavami na področju duševnega zdravja lahko sreča vsakdo. »Duševna motnja ne izbira poklica, ne starosti, ne spola posameznika,« pravi psihiatrinja in ob tem izpostavlja še vedno aktualno pandemijo. »Ta je sprožila val anksioznih, razpoloženskih in drugih motenj ter porast odvisnosti od elektronskih naprav oziroma internetnih vsebin.«

Po besedah Širaj Mažgonove so v prostorih Epicentra zbrali strokovnjake s področja duševnega zdravja na enem mestu. »Okvir ambulantne obravnave omejuje frekvenco obravnave na nekajkrat na leto in je za posameznika, ki se sooča s težavami na področju duševnega zdravja, pogosto premalo intenziven,« meni. Ambulantno ponudbo so zato obogatili s subspecialistično psihoterapevtsko obravnavo v okviru programa dnevnega zdravljenja. Ta omogoča posamezniku ob bivanju v domačem okolju poglobljeno nadgradnjo ambulantne obravnave.

Nova lokacija v Postojni je po mnenju direktorice prijazna, nestigmatizirajoča in dostopna tako z Obale in Krasa kot ilirskobistriške, goriške in cerkniške smeri. »Vožnja v bolnišnico je marsikomu predstavljala oviro za vključitev v program dnevnega zdravljenja. Naša bolnišnica pa želi svoje vrhunske strokovnjake in programe v času epidemije duševnih motenj še bolj približati ljudem,« zaključuje mag. Klavdija Širaj Mažgon.

Mateja Jordan

Slovo z dalmatinskimi napevi in zahvalo gasilcem

Festival Utrip poletja je po tradiciji pomahal v slovo z dalmatinskimi napevi in obljubo za ponovno snidenje v začetku julija prihodnjega leta. Vsi, ki smo začutili vsaj nekaj »impulzov« poletnega, kulturno in družabno zaznamovanega utripa, smo bili zadovoljni: obiskovalci, nastopajoči in organizatorji.

Organizatorja festivala, Občina Postojna in Jazz Hram, sta vse do 11. avgusta skrbela za zanimiv program. Še več, iz tedna v teden je bil bolj raznolik, da je poletna poslastica vsebovala okuse po meri vseh obiskovalcev. Še tako zahtevni ljubitelji različnih glasbenih žanrov so si v minulem poletju tudi v Postojni lahko izbrali vsaj en koncert po svojem okusu. Glasbene dogodke ob koncu julija pa do zadnjega festivalskega dne je v veliki meri prevečala nostalgija. Nihče si ne dela utvar, da lahko kdo v polnosti imitira legendarnega Freddija Mercuryja, a odlična skupina **Queen**

Real Tribute je bila dober približek »kraljevega« rocka, kar so ji z odzivi potrjevali tudi navdušeni poslušalci. Skupina **Drugo dugme** je ljubitelje ex-jugo rocka popeljala v obdobje največjih uspehov sarajevske skupine Bijelo dugme. Primorska skupina **Prizma** ne potrebuje imitatorjev, saj sta njeno srce še vedno ustanovna člana Ladi Mljač in Franci Čelhar. Postojnsko občinstvo je popeljala v svoja najuspešnejša obdobja. Zadnji jazz četrtek je bil v znamenju ulične akustične glasbe v izvedbi odličnih **Techno Vikings**. Sproščeno irsko vzdušje pa je s svojim nastopom vnesla vedno odlična in

Pevca skupine Queen Real Tribute je z vokalom, mimiko, oblačili in koketiranjem z občinstvom spominjal na pokojnega pevca Freddija Mercuryja.

Filmski večer z njegovo ekscelenco gradom Haasberg.

Iskren in bučen aplavz za gasilke in gasilce ter zahvalne besede in darilni bon obah županov so le kamenček v mozaiku hvaležnosti, ki jo čutimo do stebrov solidarnosti in prostovoljstva.

razpoložena skupina **Turn on Irish**. Med vrhunce festivala nedvomno lahko umestimo tudi operni večer. V Postojni je drugo leto zapored navdušila **operna akademija Pehlivanian**, tokrat s koncertno različico Bizetove opere Carmen. Ljubiteljem filma, predvsem pa košarke in zgodovine, sta bila namenjena filmska večera. Na velikem platnu so si ogledali filma »1, 2, 3 Slovenija je evropski prvak« in »Njegova ekscelenca Grad Haasberg« (nastal je v produkciji **TV Kolut**). Otroke je navdušila predstava V knjigi skriti zaklad v izvedbi zavoda **Enostavno prijatelji**. V programu je tudi letos sodelovalo **Kinološko društvo Postojna** in v okviru »pasjega dne« pripravilo predstavitev različnih pasem psov.

Festival je zaključila **klapa Leut**. S svojstvenimi napevi, nepogrešljivimi na dopustovanju v Dalmaciji, je vnesla vonj po morju in soli tudi na

postojnski trg. Še pred koncertom pa sta se **postojnski župan Igor Marentič** in **pivški župan Robert Smrdelj** zahvalila gasilkam in gasilcem Gasilske zveze Postojna, ki so poskrbeli, da smo tudi v obdobju velike požarne ogroženosti spali mirno. Sredi julija so začeli gasiti požar na težko dostopnem področju nad Trnjem. Kar osem dni so se spopadali z ognjenimi zubli, saj je zaradi požara na Krasu – največjega v zgodovini Slovenije – umanjala pomoč helikopterja. Počitka ni bilo, odzvali so se klicu na pomoč na Krasu. V obeh intervencijah je sodelovalo skoraj 700 gasilk in gasilcev, ki so opravili okrog 8.000 ur dela. V znak zahvale in spoštovanja za njihovo delo sta pivški in postojnski župan predala darilni bon **predsedniku Gasilske zveze Postojna Marku Simšiču**.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Foto Atelje Postojna.

Sklepno dejanje festivala Poletni utrip 2022: dalmatinski večer s klapo Leut.

Festival Zmaj 'ma mlade je zaznamoval že 26. poletje

Kot vsako leto doslej je bil udaren in dinamičen, pester in zabaven, humoren in ravno prav tudi resen, poučen in vesel, športen, kulturni, ustvarjalni, inovativni, aktualen ter svež v svojih mnogoterih in raznolikih vsebinah – skratka edinstven v svojem poslanstvu za vse generacije in okuse. In vendar drugačen! Drugačnost pa ga dela na svoj način prepoznavnega in svetovljanskega. Postojna je tako v dneh od 23. avgusta do 4. septembra doživljala pester in živahen utrip. Začel in zaključil se je s koncertoma dveh močnih legendarnih glasbenih zasedb – s Kataleno in Avtomobili.

Tudi letošnji Zmajev festival je odmeval daleč in spet privabil nemalo domačih obiskovalcev kot tudi tistih od vsepovsod. Po dveh letih omejevanja zaradi koronaukrepov je spet zaživel kar v 37-ih dogodkih na različnih prizoriščih. Glavni oder je bil že v tretje postavljen na parkirišče za občinsko stavbo, kar se je izkazalo za dobro potezo. Prireditve in dogodki so se odvijali tudi po širšem mestnem središču, na Trgu padlih borcev, v Mladinskem centru

Postojna in pred njim, na prenovljeni Tržaški cesti ...

Samo Vesel, programski vodja in glavni generator festivala od samega začetka, je s svojo ekipo zadovoljno potegnil črto in poudaril: »Še vedno si prizadevamo pripeljati v Postojno poleg nekaterih znanih imen tiste vsebine in izvajalce, ki jih ne nihče drug ne bo, ampak za katere menimo, da so v našem prostoru premalo zastopani. Zavedamo se,

da to v teh časih predstavlja določeno tveganje, saj ljudje nismo ravno naklonjeni novotarijam ali stvarjem, ki jih ne poznamo, ampak ravno ta koncept je bistvo Zmaja, ki ga bomo tudi v prihodnje poskušali ohraniti in nadgraditi. Festivala seveda brez finančne podpore ne bi bilo mogoče izvesti, zato se zahvaljujemo Občini Postojna in vsem pokroviteljem za njegovo izvedbo, še posebej pa bi se sam na tem mestu rad zahvalil ekipi, ki festival izvaja, in seveda prebivalcem, ki ga obiskujejo in ne nazadnje prenašajo.«

Lepo je uspela tudi prireditev **Po-stoj na živi ulici** s tržnico nevladnih organizacij Primorsko-notranske regije, ki se je v nedeljo ob zaključku s svojimi stojnicami razširila in zaživela v širšem mestnem središču, po ulicah in na Tržaški cesti. Spremljal jo je bogat program z aktivnostmi za otroke in mladino, z ustvarjalnimi delavnicami ter s

športnimi, glasbenimi in kulinarčnimi dogodki. Postojna ostaja vse bolj vidno in odmevno označena na edinstvenem zmajevem zemljevidu tudi v prihodnje.

Besedilo: Polona Škodič; fotografije: Aleksander Petrov.

Katalena je stara Zmajeva znanka. Njena srečanja na Zmajevem prizorišču so vedno znova nepozabna.

Tržnica nevladnih organizacij je tudi letoš nagovorila množico obiskovalcev. Slogan Po-stoj na živi ulici z leti utrjuje svojo sporočilnost.

Lepo je bilo spet v živo prisluhniti legendarnim Avtomobilom.

Otroke je navdušila Hula hoop delavnica.

Zmajeva publika rada prisluhne stand-up komedijam. Letos je za smeh skrbel tudi Boštjan Gorenc Pižama.

Ognjena predstava Siara je bila prava paša za oči.

Zagrebska skupina Brkovi je Zmajev oder zatresla s punk rock glasbo in energijo.

V Mladinskem centru so v okviru festivala odprli spominsko retrospektivno razstavo avtorskih plakatov Marka Breclja.

Srednjeveški dnevi v Predjami

Letos so se srednjeveški dnevi v Predjami v organizaciji KS Bukovje in društva Kašča odvijali v dveh delih. Pri organizaciji sta pomagali še Občina Postojna in Zavod Znanje Postojna, OE Turizem. Dva konca tedna zapored, med 13. in 21. avgustom, so obiskovalci lahko okusili razliko med načinom življenja danes in v srednjem veku (približno v 15. stoletju).

Po Predjami in gradu se je sprehajala grajska gospoda s svojim spremstvom. Roparski vitez Erasm Predjamski in tržaški glavar Ravbar sta v stoletjih očitno pozabila svoje zamere in se medsebojno vljudno pozdravljala.

V srednjeveškem taboru med gradom in parkiriščem so obiskovalci lahko spremljali različne srednjeveško obarvane dejavnosti. Med drugim so lahko občudovali spretnosti mečevalcev in lokostrelcev, streljanje s

pravim velikim katapultom, vrteli lajno (glasbilo srednjega veka), ko so si po kosilu zaželeli plesne zabave ... in občudovali spretnosti v kaligrafiji.

Prvi del se je v ponedeljek, 15. avgusta, nadaljeval z mašo v predjamski cerkvi Žalostne Matere Božje in vodenim kolesarskim izletom »Vitezi na Erasmovi kolesarski poti« v izvedbi ekipe Bike Slovenija.

Med mladino je največji odziv pripadel viteškemu taboru. V njem so

V viteškem taboru je bilo živahno.

si lahko nadeli viteško opremo, si na glavo poveznili težko zaščitno čelado in poprijeli za različna vojaška orožja tistega obdobja. Težki meči, buzdovani in ščiti so bili najpogostejši rekviziti pri poziranju med fotografiranjem. Letošnji

zgodno pripravljeni viteški dnevi so bili dobro obiskani, saj tudi Predjamski grad dosega rekordne obiske.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Na krilih branja pravljичno in igrivo v knjižnici

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna bo do konca septembra na ogled razstava umetniške keramike z naslovom *Podobe iz legend in pravljic Nataše Prestor*, od 26. septembra do 14. oktobra pa vabljeni na ogled razstave *Igrače mojega otroštva*. Knjižnica sodeluje tudi v več bralnih projektih, kot je na primer *Primorci beremo 2022*, in se pridružuje tudi Nacionalnemu mesecu skupnega branja.

Umetnica **Nataša Prestor** živi in ustvarja na robu Planinskega polja. Zadnja tri desetletja se je povsem posvetila unikatnemu oblikovanju in kiparstvu v keramiki ter se tako na svojstven način izoblikovala v mojstrico ohranjanja kulturne dediščine. Priznanj za svoje delo ni bila deležna le v slovenskem kulturnem prostoru, temveč tudi v tujini.

Svoje znanje prenaša na mlade rodove in na vse starejše, ki jih za-

nima oblikovanje v keramiki. Prireja različne delavnice in tečaje z občasno gostujočimi umetniki in mentorji ter hkrati kot ustanoviteljica in organizatorka skrbi za Vaški muzej in galerijo v Lazah pri Planini.

Prestorjeva s svojim specifičnim razpoznavnim slogom oživlja tradicijo starih, že pozabljenih običajev – etnološko dediščino različnih poklicev in obrti, in jih prefinjeno združuje s sodobnim pristopom

Nataša Prestor je pravljичnim junakom, povezanim z ljudskim pripovedništvom in izročilom, duhovito in izvirno vdahnila novo življenje.

in izrazom. Veliko naklonjenost goji do zgodb, legend in pravljic kot tudi do praznikov in njihovih običajev. Za razstavo v postojnski knjižnici je pripravila izbor različnih del, figuralnih kompozicij oziroma malih plastik, ki oživljajo spomine na legende in pravljice (Kralj Matjaž, Povodni mož, Martin Krpan, Žabji kralj, Cesarjeva nova oblačila, Zlata ptica, Ostržek, Odi-sej ...).

Ob dnevih evropske kulturne dediščine in tednu kulturne dediščine na temo Spoznaj? Ohrani. Varuj! – ta se odvija pod okriljem Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije z letošnjim motom (Vz)trajnostna dediščina – bo v čitalnici knjižnice od 26. septembra do 14. oktobra na ogled zanimiva razstava **Igrače mojega otroštva**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

6. Knoblovi dnevi v Orehku

V Orehku so 2. in 3. septembra že šestič potekali Knoblovi dnevi. Za brezplačno organizacijo sta ob pomoči Občine Postojna tudi tokrat poskrbela Športno kulturno društvo Orehek in Krajevna skupnost Orehek.

Prvi dan je delavnico s prikazom izdelave mila vodila žajfarica **Nataša Čeh**. Dvanajst udeležencev se je seznanilo z dokaj zapletenim postopkom priprave osnovnega mila in vli-vanja v kalupe. Prisotni so prejeli tudi bilten z nasveti in recepturo za celoten postopek izdelave. Sledil je koncert pred kulturnim domom. **Tinkara Kovač** in kraški trubadur **Boštjan Petrinc** sta s kitaro in flavto, predvsem pa izbranimi besedili in vokalom razvnela izbrano poslušalstvo. Tinkara se je sprehodila med svojimi in obalnimi hiti, Boštjan pa izdelal kantavtorske balade v kraškem narečju. Kot skriti gost se jima je na odru pridružil domači kitarist **Vital Jurca**.

Za višek prvega letošnjega Knoblovega dne sta poskrbela Tinkara Kovač in Boštjan Petrinc.

Sobotno dogajanje se je pričelo s predstavitevno vožnjo manjšega števila vozil društva **Oldtimer klub Postojna**. To je v goste povabilo tudi predstavnik turškega podjetja Yapi Merkezi, ki gradijo drugi železniški tir v Sloveniji in stanujejo v kampusu na robu Orehka. Slednji so obiskovalce prijetno presenetili z odlično baklavo.

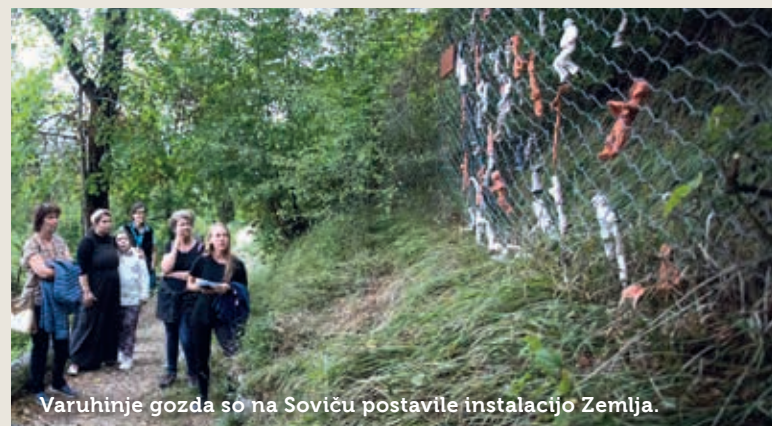
Knoblove dneve, ki jih pripravljajo v spomin na rojaka Pavla Knobla, prvega slovenskega pesnika s tiskano posvetno pesniško zbirko, so letos sklenili s komedijo **Borisa Kobala in Borisa Devetaka** Pandemena.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Zemlja kot glinena stvaritev in simbol na Soviču

Varuhinje gozda, ki že sedem let delujejo v okviru društva **Hnum**, skrbijo s svojim poslanstvom na izviren način za naravo in okolje. V skupino so se povezale kot odziv na žledolom leta 2014 in ustvarjajo svoje kreacije v glini. Pobudnica in gonilna sila, duša in srce projekta je bila, žal pre-zgodaj preminula, **Flora Otoničar**. Članice so ji v zahvalo in spomin posvetile razstavo **Zemlja**.

Varuhinje so sredi septembra na Soviču ustvarile, postavile in odprle novo razstavo – instalacijo z naslovom **Zemlja**. Po Borojevičevi poti navzgor so se udeleženci tradicionalno podali do mesta dogodka, ki sta ga spremljala beseda in glasba. Na handpan (akustični kovinski boben) je igrala **Urška Bitenc Hernčič**. Glinena instalacija odpira pogled na stilizirane glinene človečke, ki predstavljajo migrante. Obstoječa žičnata ograja pa predstavlja mejo med deželo, iz katere ljudje bežijo, in obljubljenemu deželu, kamor si želijo. Ostaja vprašanje, ali sta na drugi strani res 'med in mleko'? Jih tam čakajo obilje, bogastvo in sprejetost ali zgolj pohle-

Varuhinje gozda so na Soviču postavile instalacijo Zemlja.

Na Koncertu pod lipo tudi predsednik države Borut Pahor

Tradicionalni Koncert pod lipo, letos že triindvajseti, je 15. avgusta, na veliki šmaren, še bolj odmeval kot v preteklih letih, saj se ga je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Slavensko kulturno društvo in krajevna skupnost sta tudi letos povabila v goste glasbene izvajalce, seveda pa ni manjkala zvezda stalnica te prireditve – domača Vokalna skupina Slavna

Slavina sodi med tiste vasi postojnske občine, v katerih se po zaslugi vaščanov, dejavnih na različnih področjih, vedno dogaja. Od prihoda ukrajinskih sirot v tamkajšnji kulturni dom pa je Slavina deležna tudi večje pozornosti širše skupnosti in medijev. Slavenci ne priskočijo na pomoč le, ko gre za naravne nesreče in izredne razmere znotraj naših meja. Z razumevanjem in brez pomislekov so odstopili prostore kulturnega doma ukrajinskim sirotam in osebju in tako izkazali svojo brezmejno srčnost in odpr-

tost za stiske ljudi. Ves čas se trudijo, da bi se otroci v novem okolju dobro počutili. O tem se je lahko prepričal tudi predsednik Borut Pahor, ko je pred koncertom obiskal ukrajinske sirote in simbolno prerezal trak otroškega igrišča ob kulturnem domu.

Slavina obeležuje letos z raznolikimi dogodki 500. obletnico turškega vpada v vas. Med tradicionalnimi in najbolj prepoznavnimi kulturnimi prireditvami naše občine pa je Koncert pod lipo. **Kulturno dru-**

Osrednji gost letošnjega Koncerta pod lipo je bil predsednik RS Borut Pahor.

štvo Slavina in Krajevna skupnost Slavina sta ga na vaški in farni praznik organizirala že triindvajsetič. Številne obiskovalce je nagovoril **postojnski župan Igor Marentič**, osrednji govorec pa je bil **predsednik države Borut Pahor**. Bogat glasbeni program so oblikovali **Vokalna skupina Slavna, Pevska**

skupina Studenec, tenorista Aleksander Kariž in Miran Žitko ter Aleksander Lesar na koncertni harmoniki. Dogodek so s prikupnim nastopom zaokrožili ukrajinski otroci.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv KD Slavina.

pni kapital in visokotehnološki, razčlovečen svet?

Vodja projekta **Rebeka Petrovčič** je ob tem povedala: »Namen nastalega dela je ozaveščanje lokalnega prebivalstva o sonaravnem in trajnostnem gospodarjenju z gozdovi in hkrati opozarjanje na pereče probleme, ki jih prinašajo okoljske in podnebne spremembe. Razstava Zemlja izpostavlja enega od izzivov, s katerimi se sooča mednarodna skupnost v 21. stoletju – prisilne migracije in selitve, povezane s podnebnimi spremembami, vključno z naravnimi nesrečami in posledicami podnebnih sprememb, kot so širjenje puščav, manjša razpoložljivost pitne vode, izsekavanje gozdov, zmanjšana možnost pridelave hrane in dvig morske gladine.« Varuhinje gozda poskrbijo, da vsako leto postavijo vsaj en izvirni skupinski objekt oziroma razstavo s pomenljivim sporočilom na različnih lokacijah na prostem (zadnja leta na Soviču, pri koči Mladika, na zelenici pri Zdravstvenem domu ...).

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Penko.

Oskar Cergol je razstavljal na domačem »borjaču«

Oskar Cergol, Postojnčan, ki že desetletje živi v vasi Beka nad izvirom reke Glinščica, se že od leta 1983 kot samouk intenzivneje posveča slikarstvu. Letos bo praznoval 70 let in ob tej priložnosti je na »borjaču« svoje domačije pri Frjanovih (rojstne hiše svojega očeta) ob vaškem prazniku postavil na ogled svoja platna.

Oskar je bil leta 1988 med ustanovnimi člani Likovnega društva Postojna. V svojem 35-letnem delovanju se je v okviru društva slikarsko izraževal na številnih likovnih tečajih in nadgrajeval svoje znanje. Redno ustvarja vsak dan, zato mu ni bilo težko postaviti na ogled 17 stvaritev, pretežno s tematiko kmečkih opravil. Razstavo je dopolnil s posnetki svojih najljubših pejsažev, morskimi motivi. Oskar »se ne špara«,

Oskar Cergol med svojimi platni.

njegove slike so od nekdaj večjega formata, tako da so imeli postavljalci skupinskih razstav večkrat težave z umestitvijo njegovih slik v prostor. Številni obiskovalci, ki so se udeležili enodnevnega dogodka, so lahko občudovali tudi obsežne zidne poslikave na ograjenem preddverju. Ogledu je sledilo družabno srečanje s prigrizkom.

Če ste ljubitelj morskih motivov in jesenskih pokrajin, se ustavite na Beki, v vasi, ki ne premore 20 duš. V zadnji hiši na vasi vas bo vedno prešerno pričakal Oskar in vam razkazal svoja poslikana platna.

Naj omenimo še Oskarjevo drugo ljubezen – šport oziroma dvigovanje uteži. V svoji dolgoletni športni karieri dvigovanja uteži je dosegel odmevne rezultate, njegov najboljši dosežek je bil 4. mesto na svetovnem prvenstvu v Bratislavi leta 1994. Samo za občutek, njegov rekord pri dvigu uteži je 659 kg, v triatlonu moči pa 727 kg. V postojnskem klubu dvigovanja uteži *Oskar&co.* je bil mentor mnogim športnikom.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

»Se vidimo drugo leto v Postojni«

Kulturni dom Postojna je v prvih jesenskih dneh gostil že 60. Linhartovo srečanje. Tradicionalni festival ljubiteljskih gledaliških skupin je Postojno obiskal že šestnajstič. Gledališki režiser Miha Golob, tudi lanskega festivala selektor, je za tekmovalni program izbral sedem predstav. Matička za najboljšo predstav v celoti je prejela Slava Klavora Spomenik v izvedbi gledališke skupine PMM.

Linhartovo srečanje gostuje v Postojni od leta 2006, prej je festival obiskoval različne kraje po Sloveniji. Tu se s podporo Občine Postojna počuti dobro, kar ponazori **Silva Bajc, vodja postojnske izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti**, ko pove, kako vesela je, »da se igralci ob koncu festivala poslovijo z besedami, da se vidimo drugo leto v Postojni.« Prav ona ga je pred leti pripeljala v Postojno. Orisala je, da se je na festivalu vzpostavil zanimiv krog, saj je »v letošnji žiriji igralec, ki je pred leti prejel matičko, vmes šel na Akademijo, jo zaključil, postal profesionalni igralec, letos pa sedi v žiriji«. Za Silvo Bajc je bilo to zadnje Linhartovo srečanje, pri katerem je sodelovala organizacijsko. V vseh teh letih se je nabralo veliko zgodb, v spominu ji je ostala prigoda s kokošjo. Pernato

igralko je potrebovala gostujoča hrvaška gledališka skupina. Silva jo je sicer s težavo našla, kokoš iz Razdrtega pa je postala zvezda predstave.

Covid-19 je v zadnjih dveh letih močno zarezal v Linhartovo srečanje, kar se kaže tudi v številu prijavljenih predstav. Dokaz, da z vplivom bolezni še nismo opravili, je bila odpoved prve predstave v letošnjem programu. V minulih letih se je na festival prijavilo približno 120 predstav, letos je bilo teh 78, a to vendarle ni olajšalo dela gledališkemu režiserju **Mihu Golobu** pri končnem izboru za tekmovalni program. Presenetila ga je vsebinska pestrost, »od družbeno angažirane do politično kritične, teh predstav je bilo prej manj«. Končno delo je prepustil tričlanski strokovni žiriji, ki

Matička za najboljšo predstavo je prejela Slava Klavora Spomenik v izvedbi gledališke skupine PMM.

so jo sestavljali **Judita Zidar, Urban Kuntarič** in **Rok Kravanja**.

Že ob odprtju so podelili Linhartovo plaketo za leto 2021 ter Linhartove listine za minula tri leta, ob zaključku so prišli na vrsto še matički. Matiček za najboljšo predstavo v celoti je odšel na Štajersko; žirijo je namreč prepričala predstava *Slava Klavora Spomenik* v izvedbi gledališke skupine PMM, ta deluje v okviru Pekarne Magdalenske mreže Maribor. Lani je bila 100-letnica rojstva in 80-letnica usmrtitve Slave Kla-

vore, ki je postala simbol poguma in upora slovenskega partizanstva. Matičke so prejeli še **KUD Fofite iz Medvod** za najboljšo kolektivno igro v predstavi *Kri in voda* ter **Bojan Trampuš** za vlogo dr. Landernaua in **Matej Čujović** za vlogo Pacarela v predstavi *Strasti, laži in maček v žaklju* gledališke skupine Loški oder Škofja Loka. Igralca sta že lani navdušila v nagrajeni predstavi *Antigona v New Yorku*.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Matej Maček.

DOGODKI

43. Krompirjeva noč s povratnico Siddharto in premierno z vročimi Joker Out

Krompirjeva noč, prireditev z izjemno tradicijo in priljubljenostjo na Postojnskem in širše, je letos spet izzvenela v svoji najboljši različici. Grožnja dežja je organizatorja – Turistično, športno in kulturno društvo Tisa Nanos spodbudila k preventivni odločitvi, da prireditveno prizorišče pokrije s šotorom, a to ni niti malo pokvarilo izjemnega in sproščenega vzdušja. Ob dobri glasbi skupin Akordi, Siddharta in Joker Out ter obilici najboljšega ubeljskega krompirja v številnih kulinaričnih različicah je bilo vzdušje izjemno. Izkupiček prireditve bo seveda tudi tokrat namenjen krajanom in krajevni skupnosti.

»Bilo je tako fajn kot v letih pred covidom!« je navdušeno povzela svoje vtise **Larisa Hreščak Švigelj**, ena od gonilnih organizacijskih sil 43. Krompirjeve noči. Epidemija covida je namreč lani prireditev okrnila pri številu glasbenih gostov in tudi družabnim igram so se v skrbi za zdravje obiskovalcev odpovedali. Družabnih iger tudi letos ni bilo, tako da se je prireditev začela zvečer z glasbe-

nim programom. Toda zmagovalca najtežjega krompirja in njegove najbolj zanimive oblike so izbrali in bila sta deležna pozornosti številnega občinstva. Več kot 2500 obiskovalcev je uživalo v glasbi, hrani in pijači. Organizatorji so tudi letos povezali več kot 100 ljudi iz Krajevne skupnosti Veliko Ubelsko v želji, da pripravijo nepozaben dogodek. »Po tradiciji je vsaka hiša prispevala po

Skupina Joker Out, prvič na odru Krompirjeve noči, je vzdušje pod šotorom pognala do vrelišča.

eno gajbo krompirja, pri organizaciji so pomagali krajanje vseh generacij, od otrok do babic,« pripoveduje Larisa Hreščak Švigelj. Pripravili so priljubljen pomfrit pa okisan krompir ter krompir v golažu in zevnici in ga brezplačno delili obiskovalcem. Bili so pozitivno presenečeni nad njihovim res velikim številom, saj sta bila v bližini še dva koncerta z zvenečimi

imeni nastopajočih iz sveta glasbe. Del izkupička 43. Krompirjeve noči bodo namenili za piknik in izlet, da bodo krajanje še bolj povezani, večji del pa za naložbe pri dvigu kakovosti življenja v Krajevni skupnosti Veliko Ubelsko.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Valter Leban.

Mladinci PGD Šmihel-Landol državni podprvaki

Že žled in katastrofalne poplave so nam pred leti pokazale pravo vrednost naših dobro organiziranih gasilskih enot. Letos je po 17-dnevni bitki z največjim požarom v slovenski zgodovini na Krasu vsem v ponos potrepljati po rami to množico profesionalnih in predvsem prostovoljnih gasilcev. Pomirjeni se počutimo tudi za prihodnost, ker imajo naše gasilske enote dobro vzgojen in pripravljen mlad kader. Dokaz je tudi mladinska ekipa PGD Šmihel-Landol, saj se je letos izjemno izkazala na orientacijskih tekmovanjih.

Mladinske ekipe imajo v svojih vrstah fante in dekleta v starosti med 12 in 16 let. Šmihelski mladinci **Anej Premrl, Filip Žvanut** in **Gregor Samsa** so spomladi pridno trenirali in nizali uspeh za uspehom. Njihova mentorja sta bila **Teja Urh** in **Robert Šantelj**. V maju so zmagali na tekmovanju zvezne orientacije na Velikem Ubeljskem, junija na regijskem tekmovanju v Sečovljah. Tam so prvo mesto osvojile tudi **mladin-**

ke in pionirke PGD Šmihel-Landol. 10. septembra pa je na državnem prvenstvu v Iški vasi med tridesetimi ekipami osvojila šmihelsko-landolska trojka drugo mesto. Slavila je domača, iška ekipa. Pohvala gre tudi ekipam **PGD Razdrto** in **PGD Slavina**, saj redno dosegajo solidne uvrstitve. Tekmovanje iz orientacije vključuje kar nekaj različnih elementov: hitrostno preizkušnjo z vedrovko (ročno pumpo), štafetno vezanje

Državni podprvaki Filip, Anej in Gregor z mentorjem Robertom Šantljem.

vozlov, hitrostno zvijanje in spajanje cevi na trojak, poznavanje topografskih znakov in preverjanje znanja s kompasom v naravi. Ena težjih preizkušenj je ekipni tek na 3 kilometre.

Pred zimo jih čaka še nekaj tekmovanj in verjamemo, da se bodo

dobro odrezali. Znanje in iskreno prijateljstvo pa naj jih v naših gasilskih enotah navdihuje tudi takrat, ko bodo kot mentorji prepustili tekmovalno strast mlajšim zanesenjakom.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv PGD Šmihel-Landol.

Pestro poletje postojnskih skavtov

Če vprašate skavte, kateri je najlepši del leta, bodo izbrali poletje. Takrat so na vrsti tabori, nagrada za celoletno udeleževanje članov in članic na delovnih srečanjih. Pravšnji čas za tabore, ki potekajo za vsako starostno skupino posebej, je julij in postojnski skavti so ga izkoristili na polno.

Skavti na gozdni učni poti.

Najmlajši člani – bobri in bobrovke – so se na tabor odpravili v Šmarjeto, kjer so 5 dni preživel v družbi Smrkcev. Največ navdušenja so pozele vodne igre v Klevevžu, najbolj znanih naravnih toplicah na Dolenjskem. Otroci med 8. in 11. letom starosti (volčiči in volkuljice) so se odpravili v Godovič. Tam so jih pričakali raziskovalci, ki so jih prosili za pomoč pri iskanju amuletov in jim razkazali posebne zanimivosti v okolici Godoviča. Najbolj si bodo zapomnili odtis dinozavrovih sto-

pinj v kamnu. Naučili so se priprave idrijskih žlikrofov, osvežujoče kopanje pa so si privoščili v bližnjem bajerju. Gozdna prijateljica Jerneja jih je naučila, kako lahko naravo doživljajo s pomočjo glasbe.

Četa Sirius – 30 nadobudnih najstnikov od 6. razreda do 1. letnika – je preživela deset dni na travniku v Retečah pri Škofji Loki. V družbi Vilija Wonke in s Čarlijem ter pridnimi tovarniškimi delavci je odkrivala skrivnostni svet priprave čokola-

dnih tablic v njegovi tovarni čokolade. Vsako noč pa so pred kradljivimi napadalci bolj ali manj uspešno stražili zastave na jamboru. Pogumno jim je uspelo prebroditi adrenalinsko »pot preživetja« in spati v šotorih, ki so si jih izdelali sami.

Klan Dober dan, v katerem so zbrani mladi med 16. in 20. letom starosti, je letos za potovalni tabor izbral pot od Jesenic do Domžal. Prehodili so skoraj 100 km, plaval

v Blejskem jezeru, pomagali nunam na Brezjah, se povzpeli na Planino Jezerca in si ogledali grad Strmol. Na Malem gradu v Kamniku se je družčina poslovila od tistih, ki se z naslednjim skavtskim letom podajajo v voditeljske vrste. Tabor so zaključili, kot se spodobi – doma, na prepihu ob Podgurskem kozolcu, s hamburgerjem v roki.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv Skavti Postojna 1.

ŠKLJOC, ŠKLJOC

Na prvo septembrsko soboto sta izkušena vodnika **Suzana Vidmar** in **Vinko Gajšek**, člana KŠD Koče, spet povabila na voden pohod. Tokrat sta izbrala dva cilja – gradišči nad Slavino in na Babi. Gozd je nekdanja prebivališča in obrambne zidove sicer skrival, vendar vseeno sramežljivo pokazal obris domovanj naših prednikov.

Zaključni boji na zunanjem balinišču domačega super ligaša BK Postojna so privabili številne gledalce.

BALINANJE

Zadnjo soboto v juliju je na štirih baliniščih (dveh v Postojni ter v Cerknici in Pivki) potekal mednarodni balinarski turnir dvojic. Nastopilo je 32 parov iz Slovenije in Hrvaške, med njimi številni nekdanji in aktualni svetovni prvaki v različnih balinarskih disciplinah.

Zaključni boji so potekali na zunanjem balinišču domačega super ligaša BK Postojna. Privabili so številne gledalce. Slavila sta slovenska reprezentanta **Gregor Sever-Erik Čeh**, sledijo **Andrej Sedmak-Sandi Žuran**, **Dejan Korošec-Jaka Štremfelj** in **Bojan Počkar-Jan Blažič**; torej so bili med najboljšimi tudi postojnski balinarji.

Ženska balinarska ekipa Društva upokojencev Postojna je bila v avgustu in septembru zelo aktivna in uspešna. V različnih zasedbah je nastopila na treh ženskih turnirjih in se vselej okitila z naslovom najboljše ekipe.

Tako je bilo na Rakeku, v Pivki in Vipavi, kjer je nastopilo nekaj močnih zasedb z Goriške. Za postojnsko društvo so tekmovali: **Meri Uhelj**, **Ana Debevec**, **Smilja Koren**, **Pavla Muhič**, **Nevenka Glažar**, **Slavica Mazij** in **Tatjana Matušek**.

Konec avgusta in v začetku septembra je v Ljubljani potekalo Evropsko prvenstvo v balinanju za ženske. Slovenska ekipa je pod vodstvom selektorja Postojnčana Dejana Korena osvojila odličja v vseh šestih balinarskih disciplinah in tako zasedla vrh lestvice najuspešnejših držav po številu, ne pa po žlahtnosti osvojenih odličij.

Ob obilici smole v predtekmovanju so Slovenke le enkrat igrale v finalu in v štafetnem zbijanju osvojile srebrno odličje. **Selektor Dejan Koren**, obenem tudi igralec domačega super ligaša BK Postojna, je po prvenstvu dejal: »Z osvojenimi medaljami – srebrom in petimi bronami sem zadovoljen, saj je v vseh disciplinah do njih težko priti. Selekcija je postavila soliden temelj za prihodnost.«

KEGLJANJE

Pred jesenskim pričetkom ligaške sezone so številni kegljači in kegljavke KK Proteus nastopili na tradicionalnem mednarodnem turnirju »21. pokal Nova Gorica 22«. Tokrat se je v številni članski konkurenci najbolj izkazala **Nataša Tibola**.

Nataša Tibola je zrušila 577 kegljev in osvojila drugo mesto. Med boljše uvrstitve Postojnčank štejemo še 13. mesto **Patricije Bizjak**, 14. **Nives Samec** in 16. **Maruške Ogrizek**. Pri članih je **Zlatko Pajnič** (607 kegljev) pristal na sedmem mestu, **Urban Arnič** (598) na 10., **Nejc Požun** (596) na 12., **Danijel Lavrič** pa na 16. Postojnčan **Darko Bizjak**, ki sedaj igra za KK Ljubelj Tržič, je bil 14. (podrl je 591 kegljev). Pri rekreativkah je na visokem petem mestu pristala **Joža Može** (496), **Helena Bizjak** (Sami durhi Postojna) je bila 9., predsednica postojnskega kluba **Ljuba Ceglar** pa 14.

Sredi septembra je na kegljiščih v Cerknici in Postojni potekalo državno prvenstvo za leto 2022 v tandemu dvojicah v kategoriji U-18. Mlada Postojnčana **Matevž Vilhar** in **Anže Cej** sta v Cerknici posegla po medalji.

Tekmovalni par **Matevž Vilhar** in **Anže Cej** sta osvojila bronasto medaljo, **Rok Grželj** in **Luka Čadež** pa sta pristala na petem mestu. Domači klub na prvenstvu v Postojni žal ni imel predstavnic. KZS je aktivnemu KK Proteus zaupala tudi organizacijo DP v tandemu dvojice v kategoriji U-23, to bo konec septembra.

ATLETIKA

Drugi konec tedna v septembru je potekal v slabih vremenskih razmerah v Ljubljani Atletski pokal Slovenije za leto 2022. Nastopila je vrsta najboljših atletov in atletinj na čelu s svetovnim prvakom in evropskim podprvakom **Kristijanom Čehom** (disk). Postojnska atletinja **Kaja Debevec** in atlet **Klemen Vilhar** (oba nastopata za druga kluba) sta se ponovno izkazala, saj sta se skupno veselila kar petih prvih in drugega mesta.

Kaja Debevec se je veselila štirih zmag.

25-letna **Kaja Debevec**, tekačica na kratke proge, je zmagala na 100 m, 200 m, v klubski štafeti MASS-a 4 x 100 m in s klubom v skupni uvrstitvi Mednarodne atletske lige Telekom Slovenije. 24-letni dolgoprogaš **Klemen Vilhar** pa je slavil v teku na 3000 m zapreke in bil drugi na 3000 m. Mednarodna atletska liga je letos štela sedem tekmovalj; zmagal je ljubljanski MASS, med posamezniki je Kaja Debevec kot najboljša primorska predstavnica pristala na odličnem četrtem mestu, Klemen pa je v močni moški konkurenci zasedel 30. mesto. Predstavniki postojnskega atletskega kluba na teh tekmovanjih (kot že dolga leta nazaj) ni bilo.

ŠAH

V grškem mestu Thessaloniki blizu Soluna je potekalo letošnje 21. evropsko mladinsko prvenstvo v pospešenem šahu. Na njem je spet blestela mlada šahistka **Anja Beber**, osvojila je evropski naslov v kategoriji do 12 let.

Postojnčanka je lani na evropskem prvenstvu do 10 let prvič osvojila evropski naslov, tokrat ga je ponovila v kategoriji do 12 let. Sedemnajst šahistk (Rusije niso smele nastopiti) je igralo devet krogov po 15 minut igralnega časa. Ob dveh porazih in remiju je **Anja Beber** osvojila 6,5 točke in za seboj pustila tako turško kot armenško predstavnico. V Grčiji je tekmovalo 15 slovenskih igralcev in igralk. Osvojili so dve zlati in dve srebrni medalji. V naši izbrani vrsti je nastopil v konkurenci do 16 let tudi **Postojnčan Leon Škrbec** in s petimi osvojenimi točkami zasedel deveto mesto.

V romunskem mestu Mamaia se je sredi septembra končalo mladinsko svetovno prvenstvo, na njem je bil med šestimi slovenskimi predstavniki tudi **Leon Škrbec**. V treh starostnih skupinah je nastopilo kar 624 šahistov in šahistk iz 73 držav. Leon je v konkurenci igralcev do 16 let osvojil končno 41. mesto.

Športno stran je pripravil: Brane Fatur

KOŠARKA

Članska ekipa Postojne bo tudi v letošnji sezoni tekmovala v 2. slovenski košarkarski ligi. Ekipa je precej spremenjena in predvsem pomlajena, kar nakazuje, da bodo mladi košarkarji dobili veliko priložnosti. Glavni trener bo Predrag Milović, njegov pomočnik pa Viki Troha.

Moštvo so zapustili kapetan Tilen Zalar, veteran Vjerman Soldo, najboljši strelec Sebastjan Borse in najboljši skakalec Rok Jakobčič, upokojil se je Vjekoslav Petrović. Pogodbo je podaljšal **Adrian Jogan**, od nosilcev pa je ostal le še **Peter Meze**. Klub je v svoje vrste zvabil **Andraža Burjo** (v lanskoli sezoni je igral za Medvode), **Miho Kodriča** (pred tem člana Hidrie), **Alana Žikoviča** iz Portoroža in **Milovana Radmanovića** (v lanskoli sezoni je igral za Orle). Članski ekipi so se priključili trije mlajši košarkarji – **Enej Grželj Čebbron**, **Jaša Poženel Vilhar** in **Jernej Praper** – člani generacije 2006, ki je dvakrat osvojila četrto mesto v državi v svoji kategoriji. Člansko ekipo dopolnjujejo še **Črt Gombač**, **Blaž Hreščak**, **Nik Kalister**, **Milan Petrović**, **Jakob Renko**, **Maks Suša** in **Tine Vidmar**, vsi so se kalili v postojnski košarkarski šoli.

Postojnčani bodo začeli prvenstvo 1. oktobra v domači dvorani Šolskega centra Postojna proti ekipi Trotov iz Novega mesta, sledila bo še domača tekma 8. oktobra proti Celju. Prvo gostovanje bo v Ljubljani 15. oktobra proti Slovanu. Naslednja tekma, 22. oktobra, bo spet doma, pomerili se bodo z ekipo Brinox Medvode.

Članska ekipa Orlov bo tudi letos nastopala v 4. skl. Trenersko mesto je prevzel Miha Kobe.

Ekipo so okrepili Postojnčani **Jure Premrl**, **Andrej Čamidžič** in **Danijel Mandić** ter **Aljaž Tavčar** (ta je v prejšnji sezoni igral za Ajdovščino). Od lanske ekipe ostajajo še **Žiga Turk**, **Matej Valenčič** in **Miha Inocente**. Priključili pa so se tudi igralci mlajših selekcij. Letošnja sezona 4. skl bo zagotovo zelo zanimiva in gledalci bodo lahko uživali na tekmah postojnskih Orlov. Sezono začenejo 22. oktobra v Radovljici.

Boštjan Blaško

Društvo upokojencev je poleti gostilo 17. športne igre PZ društev upokojencev Južne Primorske.

REKREACIJA

Letošnje 17. športne igre PZ društev upokojencev Južne Primorske je sredi poletja ponovno gostilo DU Postojna, čeprav ni bilo predvideno za letošnjo izvedbo. Kot zadnji zmagovalci iger so zahtevno organizacijo sprejeli in tekmovalci in tekmovalke iz desetih društev Južne Primorske (nekatera niso sodelovala) so tekmovali v balinanju – moški (7 ekip) in ženske (8), pikadu – moški (4) in ženske (7), streljanju (4), kegljanju (3), namiznem tenisu (4), taroku (3), briškuli-trešet (8) in reševanju križank (5). Po pričakovanju je v skupni uvrstitvi slavilo domače društvo in tako zmagalo še tretjič zapored. Velik prehodni pokal tako krasil klubske prostore.

Igre so potekale na zunanjih postojnskih igriščih in v dvoranah ter drugih ustreznih prostorih. Na programu je bilo deset bolj in manj športnih panog, na njih je nastopilo več kot 200 udeležencev. Tekmovalci in tekmovalke iz desetih društev Južne Primorske (nekatera niso sodelovala) so tekmovali v balinanju – moški (7 ekip) in ženske (8), pikadu – moški (4) in ženske (7), streljanju (4), kegljanju (3), namiznem tenisu (4), taroku (3), briškuli-trešet (8) in reševanju križank (5). Po pričakovanju je v skupni uvrstitvi slavilo domače društvo in tako zmagalo še tretjič zapored. Velik prehodni pokal tako krasil klubske prostore.

Postojnčani in Postojnčanke so slavili v balinanju – ženske, kegljanju (najboljši posameznik je bil **Julijan Puntar**) in namiznem tenisu, bili še trikrat drugi (križanke in tarok) in dvakrat tretji. Končni vrstni red: 1. mesto DU Postojna (51 točk), 2. Ilirska Bistrica (33), 3. Sežana (32), 4. Pivka (29), 5. Hrpelje-Kozina (20), 6. Jagodje-Dobrava Piran in MO Koper (vsi po 18), 7. Komen (10), 8. Koper center (2).

TAROK

V začetku septembra je ŠD Epic po dveletnem »koronapremoru« izpeljalo 23. turnir v taroku. Ta je hkrati štel tudi za odprto prvenstvo Primorsko-notranjske regije.

V prostorih Epicentra je nastopilo 33 igralcev in igralk iz 12 tarok društev – največ iz Kočevja, iz Postojne pa le za vzorec. Turnirji (nekadaj z zelo številno udeležbo) potekajo od leta 1998 dalje. Doslej je bilo 16 zmagovalcev, največkrat – štirikrat je slavil Alojz Markič iz Nove Gorice, nekadaj član ŠD Epic, sedaj član kočevskega kluba. Med igralci je bil tudi predsednik Tarok zveze Slovenije Peter Starkl. Ta je pohvalil vzorno organizacijo in hitro posredovanje rezultatov.

Zmagovalec uspelega turnirja – igrali so tri kroge po 18 iger – je postal Zoran Majcen (TK Mengeš), saj je edini zbral 9 točk, sledita Fredi Husemali (TD Ptuj) in Lidiya Tušek (TS Malečnik), oba po 8 točk. Najboljši član ŠD Epic je bil **Henrik Semenič**, s sedmimi točkami je pristal na desetem mestu. Najbolje uvrščena deseterica je prejela praktične nagrade, najboljši so dobili tudi pokale in denarne nagrade.

NOGOMET IN FUTSAL

Postojna ima kar dve nogometni igrišči, toda v sezoni 2022/23 ne bo članskih nogometnih tekem, bodo le prvenstvena srečanja različnih mladih selekcij domačega NK Proteus. Pač pa bo v 2. slovenski futsal ligi nastopal MNK Proteus Postojna.

Prvenstvo se bo pričelo na zadnji septembrski konec tedna; domače tekme bodo še naprej potekale v športni dvorani Šolskega centra. V ligi nastopa šest ekip; Postojnčani bodo prvo domačo tekmo igrali v petek, 30. septembra, ko bo njihov nasprotnik ŠD Extrem Sodražica. Klubska mlajša selekcija U-15 bo igrala v slovenski futsal ligi – zahod, v kateri nastopa 8 ekip. Ligaške tekme se bodo začele 2. oktobra.

Po razpadu članske ekipe FC Postojna so se številni igralci raztepli po bližnjih nižjerazrednih klubih. V tretji ligi pa z veliko uspeha igra 19-letni **Jernej Simčič** iz Hudičevca. V slovenskem nogometnem pokalnem tekmovanju je z ekipo Fama Vipava po streljanju 11 m s 5 : 3 izločil prvoligaša Gorico, kar velja za prvovrstno presenečenje.

LOKOSTRELSTVO

Konec julija se je v Bukarešti odvila tekma za evropski mladinski pokal – prva po dolgi odpovedi tekmovanj zaradi epidemije. Z ukrivljenim in sestavljenim lokom je v kategorijah U-18 in U-21 nastopilo 258 tekmovalcev in tekmovalk.

V osemčlanski selekciji Slovenije je z ukrivljenim lokom tekmovala tudi Postojnčanka **Tinkara Kogej Kardinar**, sicer članica LK Ankarana. V svoji prvi reprezentančni tekmi se je v posamični konkurenci uvrstila na zelo solidno sedmo mesto, z žensko selekcijo Slovenije U-18 pa si je po napetem dvoboju in zmagi nad Nizozemsko pristreljala tretje mesto.

Športno stran je pripravil: Brane Fatur

40-letnica Društva invalidov Postojna

Ko smo s sodelavci v začetku leta razmišljali o tem, da naše društvo praznuje 40 let delovanja, si nihče ni mislil koliko dragih nam ljudi se bo odzvalo našemu vabilu na slovesnost. Zato je še kako pomembno, da smo to častitljivo obletnico slavnostno obeležili.

Preko osem socialnih programov vsestransko finančno, podpiramo vse naše člane, ki koristijo kapacitete ZDIS-a na morju in zdraviliških toplicah. Športnikom omogočamo treninge v športnih objektih. Uspešno deluje tudi krožek ročnih del.

V vseh teh letih, ko sem v društvu, vidim, da vsi člani in podporniki dihaajo in delajo za dobro naših članov. Zato smo ob jubileju podelili priznanja posameznikom, ki že vrsto let pomagajo ustvarjati zgodbo našega društva.

■ **PISNO PRIZNANJE DRUŠTVA** so prejeli Miran Grmek, Miroslava Koren, Srečko Petkovšek, Stanislava Ucin, Franc Moljk, Danica Bizjak, Robert Gorjanc, Vidosava Tofil, Marinka Maček, Stana Nikolić, Nataša Vasilevski in Helena Šabec.

■ **PISNO PRIZNANJE ZDIS-a** so prejeli Zorka Pavlovčič, Fani Rebec, Tomislava Lutar Delost, Stanislav Lampar, Albin Sušelj,

Jože Debevec, Srečko Šabec, Pavla Muhič in Ana Debevec.

■ **ČASTNI ZNAK ZDIS-a** pa so prejeli Majda Bajlovič, Ivan Marcijuš, Andreja Mihelčič, Amalija Ženko in Majda Blaži.

Osebo vodim društvo že sedem let. Ponosna sem na vse podpornike in vse, ki po najboljših močeh delajo, da se društvo razvija in izpopolnjuje svoj namen. Hvala vsem, ki ste nas skozi ta leta podpirali in nam z vašimi prispevki omogočali delovanje društva in hvala županu Igorju Marentiču, ki je vedno na naši strani. Za njegovo pripadnost našemu društvu je prejel priznanje ZDIS-a. V okolju, kjer delujemo, je zelo pomembna vsaka podpora, vsekakor pa nam ni samoumevna. Ker se zavedamo, da je naše življenje vredno le toliko, kolikor ga delimo z drugimi, bomo še naprej sledili svojemu poslanstvu.

Predsednica DI Postojna, Andreja Mihelčič

V Postojni je teklo skoraj 200 tekačev in tekačic

Športno društvo Postojna teče je 21. avgusta uspešno izpeljalo 8. dobrodelni Postojnski tek. Priljubljena tekaška prireditev, ki je tudi del Notranjskega tekaškega pokala, je v Postojni postala ena večjih športnih prireditev. Pri organizaciji sodeluje okrog 40 prostovoljcev in podpirajo jo številni sponzorji.

Kot je že iz preteklih let v navadi, je letos skoraj 200 odraslih tekačev in tekačic teklo na 5 in 10 kilometrski progi. Pred tem pa so najmlajši v okviru otroškega teka tekmovali na treh zahtevnostnih trasah. Med tekmovalci na 5 kilometrski progi, sicer tudi sam navdušen športnik, ki je pohvalil prizadevanja organizatorjev za tako prijeten dogodek, je bil tudi **župan Igor Marentič**. Številni tekmovalci in gledalci iz vse Slovenije, pa tudi iz tujine, so znova potrdili,

da gre za odlično organiziran dogodek in je Postojna mesto, naklonjeno športu, kamor se udeleženci vedno znova radi vračajo.

Postojnski tek pa ima tudi prav posebno poslanstvo, saj izpostavlja dobrodelnost. V preteklih letih je Športno društvo Postojna teče z zbranimi sredstvi namreč na najrazličnejše načine pomagalo lokalni skupnosti in sicer posameznikom ali skupinam, ki to potrebujejo.

Aerozaprega – Šlep dan 2022

Sončna nedelja je tudi letos privabila modelarje na tradicionalno »aerozaprego«, ki jo v septembru organizirajo postojnski modelarji na letališču pri Zagonu. Piloti iz slovenskih modelarskih klubov Vrhnika, Škofja Loka, Kamnik, Ljubljana in domačini ter gosti iz Italije in Nemčije so lahko uživali v ugodnih termičnih pogojih za letenje.

Letenje v aerozapregi zahteva od obeh pilotov motornega in jadralnega letala veliko mero znanja tehnike pilotiranja, medsebojnega usklajevanja in predvsem pravil varnega letenja. »Betalčki« so se ponovno izkazali kot dobri organizatorji tako s teren-

sko kulinariko in organizacijo prireditve. Ob skorajšnjem zaključku letalske sezone se modelarji zahvaljujejo vsem donatorjem za pomoč in razumevanje, še posebej Občini Postojna, ki podpira njihovo dejavnost.

Andrej Bratož

SLIKOPLESKARSTVO
ZAKLJUČNA GRADBENA DELA
ERHARD 040 680 437
HANDANOVIC s.p.

Vokalna skupina Slavna nastopila v predsedniški palači

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v počastitev državnega praznika Dan vrnitve Primorske k matični domovini, v četrtek 15. septembra, priredil tradicionalni dan odprtih vrat.

Obiskovalce in obiskovalke je sprejel ob 11. in 13. uri, na obeh dogodkih pa je nastopila tudi Vokalna skupina Slavna, ki jo vodi umetniški vodja Miran Žitko in jo sestavljajo pevci iz Slavine in Košanske doline. Predsednik Pahor je pevce spoznal na tradicionalnem Koncertu pod lipo v Slavini, ko je istočasno obiskal ukrajinske sirote, ki so nastanjeni v Kulturnem domu v Slavini. Skupaj z otroci in osebjem so s slovesnim rezanjem traku otvorili

novi otroški igrišče. Predsednik je bil nad nastopom pevcev zelo navdušen in jih je povabil v predsedniško palačo v Ljubljani.

Pevci so tako v veliki dvorani Predsedniške palače na dan državnega praznika srčno zapeli primorsko himno Vstajenje Primorske, nato so na-

stopili še na slovesni vročitvi državnih odlikovanj. Po končanem uradnem delu slovesnosti je sledil sproščen pogovor s predsednikom nato pa voden ogled prostorov Urada predsednika v spremstvu predstavnikov protokola.

Besedilo: Nežka Spinelli; fotografija: Nebojša Tejić/STA

Konjeniški klub Postojna z novimi aktivnostmi

Konjeniški klub Postojna je zadnjih letih izredno aktiven in organizira vrsto različnih aktivnosti in dogodkov, predvsem za otroke in mlade.

V poletnem obdobju so organizirali vrsto delavnic z naslovom »Postani skrbnik konja« z namenom predstavitve konjeniškega športa, dela in skrbi za konja ter prvimi poskusi jahanja. V nastajanju je nova izobraževalna slikanica z istim naslovom, ki bo dopolnila slikanico »Spoznavaj konja« iz leta 2021. Na začetku leta so organizirali nagradni natečaj in zbrali eseje ter risbe, ki bodo obogatile iz-

obraževalno slikanico. Za člane društva so izvedli vrsto izobraževanj od pomena kovanja, terapije s pomočjo konja, virusnih obolenj pri konjih in manualne terapije.

Člani društva so se udeležili tudi drugih dogodkov, ki so bili ponovno organizirani po epidemiji. Na Furmanskem prazniku v Postojni so konjeniki društva na čelu povorke nosili zastave in prapore, ob koncu šolskega leta so se udeležili kresovanja na Prestranku ter otrokom omogočili jahanje konj in s tem lep začetek poletnih počitnic. Svojo dejavnost so predstavili tudi na tržnici nevladnih

organizacij »Po-stoj na živi ulici« in v sklopu aktivnosti KZS »Na konju v novo šolsko leto« organizirali Dan odprtih vrat.

V začetku oktobra bo organizirana Tradicionalna konjenica društva s širšo udeležbo po poteh občin Postojna in Pivka, kjer društvo tudi deluje. Člani društva tudi zbirajo sredstva za donacijo Društvu za zaščito konj ter načrtujejo še nekaj dogodkov za otroke in mlade iz Dnevnega centra CSD Postojna, PUM-O in ostalih društev.

KK Postojna

Notranjski muzej Postojna z novim projektom načrtuje nove turistične produkte in povezovanje med lokalnimi ponudniki

Občina Postojna je s strani Ministrstva za kulturo prejela 1.660.000 EUR sofinancerskih sredstev za izvedbo projekta »Kul(turizem) kot generator razvoja destinacije«.

Gre za projekt Občine Postojna in Zavoda Znanje Postojna, v skupni vrednosti 2,1 milijona evrov, ki bo obsegal tretjo fazo obnove stavbe garnizije, kjer domuje Notranjski muzej Postojna. Poleg tega bo zagotovil tudi skrbno zastavljen inovativni program in vsebino, ki interdisciplinarno povezuje več deležnikov in področij, kar bo prispevalo k okrevanju turističnega gospodarstva in podjetništva.

Projekt v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje projektov trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem iz sredstev za izvajanje nacionalnega Načrta za okrevanje in odpornost je zagotovo priložnost, s katero bo Občina Postojna poudarila pomen kulturne dediščine ter le-to povezala z dejavnostmi turizma, podjetništva in kulture.

»Vesel sem, da je ocenjevalna komisija na Ministrstvu za kulturo predlagan projekt prepoznala kot odlično vsebino za nasla-

vljanje nacionalnega Načrta za okrevanje in odpornost. Izvedena investicija bo pripevala k oplemenitenju turistične ponudbe na področju razvoja kulturnega turizma tako v Občini Postojna kot v celotni turistični destinaciji Zeleni kras in širši regiji. Oblikovanje in razvoj muzejskih in interpretativnih produktov v okviru projekta bo izrazilo prispevalo k razvoju kulturnega turizma v destinaciji, saj ima Notranjski muzej zaključeno kulturno ponudbo tako na področju naravne kot kulturne dediščine o krasu v vsej Evropi,« je dejal **Igor Marentič, župan občine Postojna**

Notranjski muzej Postojna predstavlja edinstveno točko za predstavitev klasičnega krasa v Sloveniji in v svetu in je obenem idealna poučna izhodiščna točka za odkrivanje kraških pojavov in ostalih značilnosti, ki odlikujejo naše okolje.

»Resnično smo lahko ponosni na projekt, ki bo v naslednjih treh letih izjemno nadgradil naš program. Predvsem se veselimo dopolnjenih vsebin v neizkoriščenih kletnih prostorih. Ciljna publika nove razstave so družine, ki se prek analognih in digitalnih orodij z uporabo vseh čutil in raziskovalno-eksperimentalnim pristopom skupaj učijo o tesni povezavi med človekom in krasom. Poleg tega pa bo posebno mesto v zunanjih oglednih depojih dobila tudi jamska lokomotiva,« poudarja **Tina Poljšak, vodja OE Notranjski muzej Postojna**.

V sklopu projekta bo do konca leta 2025 muzej pridobil dodatne prostore, ki vključujejo celostno ureditev dvorišča in zunanjščine stavbe z dodanim oglednim depojem z najstarejšo jamsko lokomotivo in velikimi muzealijami ter lapi-

darij. Impresivna muzejska stavba nekdanje garnizije pa bo dokončno urejena s sanacijo strehe in temeljev stavbe, saj je zaščiten kot kulturni spomenik lokalnega pomena. Vzporredno s celostno urejeno stavbno infrastrukturo pa bodo v muzeju v sklopu projekta skupaj s partnerji razvili tri nove turistične produkte, ki bodo povezovali raznolike lokalne ponudnike

»Ob 75. obletnici ustanovitve se oziramo v preteklost in se spominjamo vloge muzeja, ki jo je imel takrat in jo prenašamo v današnji čas. Naš muzej je glede na svojo zgodovino in poslanstvo, ki ga izjemno cenimo ter sedaj nadaljujemo mlajše generacije, večni generator in povezovalac kulturne dediščine in njene promocije v širšem prostoru. Po tri četrto stoletja bo imel naš Notranjski muzej vnovič pomembno vlogo, saj bodo pridobljena sredstva okrepila njegovo vlogo regijskega generatorja in povezovalca kulturne dediščine ter njene promocije v širšem prostoru Primorske.«

Besedilo: Tatjana Hvala, direktorica Zavoda Znanje Postojna; fotografiji: Miha Dolenc in Jaka Ivančič,

Postojno obiskale Slovenčice iz Tuzle

Postojnsko društvo upokojencev je v začetku septembra povabilo na koncert, na katerem sta zapela Mešani pevski zbor Burja in Vokalna skupina Brkinci. Gostoval pa je tudi Ženski pevski zbor Slovenčice iz Tuzle. S tem so jima pevke vrnil obisk, ki sta ga sestava postojnskih upokojencev namenila ob prazniku dneva državnosti.

Koncert *Pozdrav jeseni* je v začetku septembra organiziralo Društvo upokojencev Postojna. Na njem so kot gostje nastopile pevke iz Ženskega pevskega zbora Slovenčice, ki je bil leta 2009 ustanovljen v okviru Slovenske skupnosti Tuzla.

»Slovenčice niso majhne Slovenke, pač pa tako v Tuzli imenujejo pelargonije,« je pojasnil **predsednik Društva upokojencev Postojna Cveto Bajc**. Nastopila sta še **Mešani pevski zbor Burja** in **Vokalna skupina Brkinci**. Društvo se Občini Postojna zahvaljuje za finančno podporo, medtem ko jim je Zavod Znanje za koncert odstopil Zeleno dvorano.

Koncertu je prisluhnilo več kot 200 obiskovalcev, med temi sta bila tudi župan **Igor Marentič** in prva namestnica ministrice za kulturo in šport kantona Tuzle **Amela Mehmetović**. Zazvene so melodije slovenskih ljudskih pesmi in sevdalink.

Sicer pa se trije glasbeni sestavi na koncertu niso srečali prvič. Postojnski zasedbi sta v Tuzli gostovali že dvakrat, »prvič februarja 2019, ko smo praznovali dan kulture, in drugič junija letos, ko smo obeležili dan državnosti Republike Slovenije,« je dejal Bajc z upanjem na ponovno sodelovanje v bližnji prihodnosti.

Jaka Zalar

Servis Koles na OŠ Miroslava Vilharja

Osnovna šola Miroslava Vilharja je uspešno opravila servis koles, ki jim ga je v sodelovanju z družbo Butan plin podelila Zavarovalnica Triglav za izjemne dosežke in prizadevnost pri aktivnem ozaveščanju o varnosti v prometu.

Družba Butan plin s partnerji letos že 11. leto razpisuje program Varno na kolesu, s katerim mlade nadobudne kolesarje sodelujočih osnovnih šol spodbuja, da na zabaven in učinkovit način osvajajo veščine varnega ter odgovornega kolesarjenja, predvsem pa k preživljanju prostega časa s kolesom.

Letošnji razpis razširjenim naborom nalog, ki med drugim vključujejo tudi medgeneracijsko povezovanje, mladim ponuja še več možnosti za aktivno in športno obarvano preživljanje prostega časa.

Občina Postojna ostaja mladim prijazna občina

Občina Postojna ostaja mladim prijazna občina tudi v obdobju 2022 - 2026, saj je uspešno kandidirala na javnem pozivu za podaljšanje certifikata »Mladim prijazna občina« Inštituta za mladinsko politiko.

Pogoj za podaljšanje certifikata je izvajanje vsaj enega ukrepa na vsakem izmed prednostnih področij, in sicer:

- načrtno obravnavanje področja mladine,
- participacija mladih,
- organiziranje mladih,
- informiranje mladih,
- zaposlovanje mladih,
- izobraževanje mladih,
- stanovanjska politika,
- mobilnost mladih,
- skupni projekti mladih in občine na ravni politik za mlade.

Strokovna komisija za pregled in vrednotenje vlog je iz predlo-

žene vloge Občine Postojna in vseh dokazil ugotovila, da Občina Postojna izvaja več ukrepov na vsakem prednostnem področju, s čimer dokazuje, da sistemsko ureja področje mladinskih politik na lokalni ravni.

30. OBLETNICA SKUPINE IN 30 LET ALBUMA ROCKS OFF

MARY ROSE

30

30. 9. in 1. 10. 2022 OB 20:30

KULTURNI DOM POSTOJNA

EKSKLUZIVNO BO ZAIGRALA TUDI PRVA ZASEDBA

Vstopnice na vseh bencinskih servisih OMV, v trafikah 3DVA, na mojekarte.si in vseh njihovih prodajnih mestih.

LOKALNE VOLITVE 2022

OBČINA
POSTOJNARedne volitve v občinski svet in
redne volitve župana

PRAVILA ZA IZRABO ČASOPISNEGA PROSTORA V JAVNEM GLASILU OBČINE POSTOJNA POSTOJNSKI PREPIH za predstavitev kandidatov za župana, političnih strank in kandidatnih list ter njihovih programov v času volilne kampanje za redne volitve župana in redne volitve v občinski svet

Na podlagi 6. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 - ZPoIS-D, 105/08 - odl. US, 11/11, 28/11 - odl. US, 98/13, 8/15 in 6/18 - odl. US) objavljamo pravila za izrabo časopisnega prostora v Javnem glasilu Občine Postojna Postojnski preprih za predstavitev kandidatov za župana, političnih strank in kandidatnih list ter njihovih programov v času volilne kampanje za redne volitve župana Občine Postojna in redne volitve v Občinski svet Občine Postojna, ki bodo 20. novembra 2022.

1. Organizatorjem volilne kampanje, političnim strankam, kandidatnim listam in posameznim kandidatom je zagotovljena enakopravnost pri predstavitvi kandidatov, kandidatnih list in njihovih programov.
2. Za posamezen **oglas kandidatov za župana** je v Postojnskem preprihu namenjen prostor 1/2 strani (vodoravna: 215 x 125 mm). Vsak lahko objavi le 1 (en) oglas. Cena oglasa v skladu z veljavnim cenikom je 180,00 € + DDV
3. Za posamezen **oglas političnih strank in kandidatnih list** je namenjen prostor 1/2 strani (vodoravna: 215 x 125 mm) **ali 1/4 strani** (pokončna: 105 x 126 mm). Vsaka politična stranka ali kandidatna lista lahko objavi le 1 (en) oglas. V skladu z veljavnim cenikom je cena oglasa za 1/2 strani 180,00 € + DDV, za 1/4 strani pa 100,00 EUR + DDV.
4. Oglas mora biti oblikovan v skladu s tehničnimi zahtevami - že izdelan oglas naj bo shranjen v datotekah vrste JPG, TIFF, EPS, CDR ali PDF obliki z ločljivostjo 300 dpi, tekst v krivuljah. Oglasov, slik in logotipov, sestavljenih ali shranjenih v programu Word ali računalniških izpisov (printov) slik in logotipov ne moremo uporabiti. Oglas mora navajati tudi naročnika oglasa. Oblikovani oglasi morajo biti oddani v elektronski obliki na naslov: postojnski.preprijh@postojna.si najkasneje do petka, 14. oktobra 2022.
5. Naročnik mora ob naročilu priložiti naročilnico z vsemi zakonsko zahtevanimi podatki o naročniku. Pravočasno prispeli in pravilno tehnično postavljeni oglasi bodo objavljeni v oktobrskem Postojnskem preprihu.
6. Oglasi bodo objavljeni v naslednji številki Postojnskega prepriha, ki izide 27. oktobra 2022, objavljeni po vrstnem redu, kot bodo prispeli na uredništvo.

Balet za otroke: od 4. leta starosti dalje
VPIS: vsak torek v septembru ob 17.00

Balet in sodobni ples

Sodobni ples: od 9. leta starosti dalje
VPIS: vsak četrtek v septembru ob 17.15

BALETNA DVORANA POSTOJNA
Kazarje 10 (Epicenter)
040 223 069

www.balet-postojna.eu
baletnodrustvo.postojna@gmail.com

OBČINSKI TEST HOJE

Center za krepitev zdravja Postojna vas vabi na
jesenski test hoje na 2 kilometra.

Za udeležbo potrebujete udobna oblačila in obutev. Za hidracijo bo poskrbel KOVOD Postojna s pitnikom za vodo. Izvajali bomo meritve krvnega tlaka in vrednosti kisika v krvi.

STADION POSTOJNA

29. september 2022 od 15:00 do 18:00

Gibalni poligon za otroke**Brezplačna vadba za gibljivost**

Ob 16:30

Prikaz nordijske hoje v sodelovanju s Slovenskimi železnicami

V primeru dežja se dogodek prestavi. Za dodatne informacije spremljajte našo spletno ali facebook stran.

V primeru znakov okužbe s Covid-19 (vročina, kašelj, povišana telesna temperatura...) na dogodek ne prihajajte. O simptomih se posvetujte z osebnim zdravnikom.

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA POSTOJNA

**www
vspo.si**

**vpis:
še cel
oktober**

**POSLOVNI SEKRETAR
STROJNIŠTVO
GOZDARSTVO LOVSTVO**

**do uspeha
s 3-mi
koraki**

 komus
Pogrebne storitve

**V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o.
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

Vodnik dogajanja v občini Postojna

28. september 2022

15:00 ODPRTJE NOVIH PROSTOROV MREŽNEGA PODJETNIŠKEGA INKUBATORJA PERSPEKTIVA
 Podjetniški inkubator - Veliki otok 44b

30. september 2022

OVIJANJE DREVES V ROŽNATE PLETENINE
Europa Donna
 osrednji park pri pošti in pred hotelom Kras

11. oktober 2022

17:00 ARHEOLOŠKO PREDAVANJE O GRADIŠČIH
Ljudska univerza Postojna
 predava Tadej Curk
 Šmihel pod Nanosom

14. oktober 2022

10:30-12:30 DAN ODPRTIH VRAT VDC POSTOJNA
VDC Postojna
 predstavitev dejavnosti VDC
 Postojna, Pot k Pivki 2b

15. oktober 2022

TRADICIONALNI POHOD (ZA UPANJE)
Europa Donna

19. oktober 2022

17:00 MIŠEK BAMI
 predstava in delavnica za otroke z avtorico Natašo Frank
 čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča

20. oktober 2022

19:00 DREVO V ARHITEKTURI
Društvo Drobnovratnik
 predavanje dr. Robert Brus
 čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča

22. oktober 2022

19:00 10. OBLETNICA ŽENSKE VOKALNE SKUPINE VANDE KRIŽAJ OREHEK
VS Vanda Križaj Orehek
 KD Orehek

25. oktober 2022

17:00 ARANŽMA ZA PRVI NOVEMBER
Ljudska univerza Postojna
 izvaja Melita Jurca
 Šmihel pod Nanosom

26. oktober 2022

18:30 SVALBARD – OTOČJE NA VRHU SVETA
ŠKD Mušketirji Postojna
 potopisno predavanje dr. Zvone Žigon
 čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča

od 1. do 30. septembra

VPIS V NOVO IZOBRAŽEVALNO LETO NA UNIVERZI ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE
Ljudska univerza Postojna
 Izvajanje programov se začne v oktobru 2022. Vpisnina za študijsko leto znaša 20€ in omogoča vključitev v katerokoli dejavnost U3O. Za 30-urne tečaje in delavnice je potrebno doplačilo v vrednosti 70€/dejavnost. Več info: 05 721 12 80 ali lu-postojna@lu-postojna.si
 Ljudska univerza Postojna

PRIHAJA

Gledališki abonma

2022/2023

BOEING BOEING

Situacijska komedija

OLJE ČRNE KUMINE

Drama

FANTOVŠČINA

Stand up komedija

AVDICIJA

Komedija

ITALIJANKA V ALŽIRU

Opera (Ljubljana)

FRIZERKA

Komedija

otroški abonma
MALI MEDO

Medvedja simfonija **KUKUC.**

Palčica

Spečka išče spečko **MIKINO**

Kapica rdeča volkeca speča

Pudi in praznične kremšnite

Pibič Pepe

KULTURNI DOM
POSTOJNA

ZAVOD
ZRAVNE
POSTOJNA

Vse informacije dobite na spletni strani Občine Postojna, e-naslovu: kultura@postojna.si ter na tel. št. 031 304 878 in 041 778 118

Notranjski muzej Postojna je ob 75-letnici delovanja odprl razstavo *Kako se je začelo? Podoba Postojnskega okraja ob ustanovitvi Notranjskega muzeja Postojna leta 1947. Lepo vabljeni k ogledu!*

Notranjski muzej Postojna podarja tri nagrade:

1. nagrada: **družinska vstopnica v Notranjski muzej Postojna;**
2. nagrada: **2 vstopnici v Notranjski muzej Postojna;**
3. nagrada: **1 vstopnica v Notranjski muzej Postojna.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepih, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.prepih@postojna.si **najkasneje do 8. oktobra**. Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci julijsko-avgustovske številke:

1. nagrado (3 vstopnice za abonmajsko predstavo) prejme **NINA ŽIVIC**, Kosovelova ulica 1 b, 6230 Pistoja;
2. nagrado (2 vstopnici za abonmajsko predstavo) prejme **ROSANA BUČAR**, Planina 236, 6232 Planina;
3. nagrado (1 vstopnica za abonmajsko predstavo) prejme **ANDREJA LAPAJNE**, Tržaška cesta 46, 6230 Pistoja.

Nagrajenci naj za prevzem nagrade pokličejo na telefonsko številko: 031 304 878 ali 041 778 118.

Iz fotoalbuma družine Ambrožič iz Slavine

Porečje reke Pivke na Pristavi ob Prestranku je ob tem letnem času poraščeno s travo, o vodi ni ne duha ne sluha. Toda na tem kratkem odseku je svojčas delovalo šest mlinov, med njimi Jerinov.

Kot lahko preberemo v knjigi *Ljudje in kraji ob Pivki*, je bil ta prelepi kraj vseh mlademu mlinarju, doma od »Ambrožiča« na reki Reki, ki je hodil mlet v njihov sosednji mlin na Zvirku. Leta 1885 je od Jerinke kupil mlin, hišo z gostilno in posestvo v Slavini. Rod mlinarjev Ambrožič je imel v lasti ali pa v najemu več mlinov na širšem Pivškem, in s tem je lahko uspešno vplival na oblikovanje cen in konkurenčnost. Jerinov mlin je še vedno ohranil staro ime, čeprav so v njem dolga leta mleli Jože Ambrožič, njegov sin Jože in vnuk Andrej. Mlinska kolesa Jerinovega mlina so se ustavila leta 1968.

Jože Ambrožič se je rodil leta 1860. Kot mlad Jerinov gospodar je hodil vasovat k svojemu dekletu – Ani Križaj v Orehek, pred odhodom pa je vajencu naročil, naj za večerjo skuha kašo. Pripovedka o kaši hudomušno opiše neuko mladino, saj je mlinarski vajenec v kotel vsul kašo do roba, ta pa se je ob kuhanju razlila čez rob in do prihoda

gospodarja zapolnila pol mlina. V Jerinovem mlinu so kamni, ko je Pivka narasla, tekli noč in dan, dva na črno, dva na belo, eden za kašo in še drugi za ješprenj. Eno kolo je poganjalo žago. Mlin je bil znan daleč naokrog, zato so vanj vozili kmetje iz širše pivške okolice. Jože in žena Ana sta imela sedem otrok: hčerke Pepco, Mici, Ano in Franco ter sinove Franca, Jožeta in Ivana. Najstarejši, Franc (rojen 1895), in deset let mlajši Ivo sta končala študij farmacije. Franc je postal častnik v avstro-ogrske vojske, bil na romunski in italijanski fronti, doštudiral medicino v Zagrebu in pozneje na Dunaju promoviral za doktorja vsega znanstva. Kot zdravnik je služboval v Pivki, Trstu in Postojni. Med drugo vojno je bil zaprt v Trstu zaradi sodelovanja s partizani. Prejel je vrsto državnih priznanj, po njem se imenuje postojnski zdravstveni dom. Ivo pa je bil lekarnar v Postojni (lekarna je bila nasproti pošte, v stavbi, v kateri je zdaj enota Telekom Slovenije).

Družina Ambrožič-Jerinova v letu 1909 – Jože in Ana (Križaj), obdana z otroki: Franco, Pepco, Mico, Ano, Francem, Ivom in Jožetom.

Andrej Ambrožič z očetom Jožetom pred Jerinovo domačijo leta 1968.

Njun brat Jože (rojen 1903) je prevzel kmetijo in mlinarski posel. Doma, na nekdanji Jerinovi domačiji, je med leti 1936 in 1949 s pomočjo žene Ivanke (Johane, roj. Urbančič) iz Knežaka upravljal gostilno. Rodilo se jima je šest otrok. Tretjerojeni Franc je umrl star komaj dve leti za škrlatinko. Drugorojenec Jože je nesrečno umrl na domačem dvorišču, star šele trinajst let. Italijanski oficir je po čiščenju pištole nehote sprožil strel na dvorišču gostilne in krogla je v predel trebuha zadela nesrečnega dečka. Mama Ivanka ni nikoli prebolela te tragedije. Gospodar Jože je bil poveljnik gasilske enote v Slavini, nekaj časa je kot poveljnik gasilcev deloval tudi v Trstu, vendar se je zaradi obveznosti na kmetiji vrnil domov. Posle je počasi prepuščal sinu Andreju (rojenemu 1933), poročenemu z domačinko Alojzijo Boštjančič. V zakonu so se jima rodili trije otroci – Jože, Marjana in Andreja.

Med drugo vojno je gostilno obiskala skupina nemških vojakov, ravno ko se je v enem od dveh prostorov zadrževala partizanska posadka. Mama Ivanka je odlično govorila nemško in je Nemce spretno zadržala, da je partizane premestila v drugo sobo, s stranskim izhodom. Medtem ko je stregla žejne nemške vojake, se je domača enota neopazno izmuznila na dvorišče. Partizanom je Jože Ambrožič – Jerin večkrat dostavljaj moko (predvsem na Juršče in v Palčje), shranjeno v priročnem prehodnem skladišču mlina. Mlin je kurirjem in obveščevalcem služil tudi kot pomembno skrivališče. Prastari oče

Jože je bil tako med Slavinci kot Pivčani poznan po svoji hudomušnosti in šaljivih domislicah. Tako je rad rekel pivcem v svoji gostilni: »Tu bom malo manj dal, v mlinu pa malo več vzel in se bo poravnalo.« Rad je tudi povedal, da je bil celo življenje mlinar, in se zato ni naučil kositi trave, seveda pa je znal grabiti. Tudi to vsakdanjost je povedal šaljivo in dvoumno: »Grab't znam, grab't (k sebi), al' kos't pa ne.«

Gostilno so leta 1949 zaprli zaradi dviga državnih davkov, kmetija pa je štela do dvanajst glav živine in par konj. Pomagali so si tudi s furmanstvom. Poleg nekaj prašičev so dlje časa imeli doma tudi merjasce in svinje z mladimi. Gospodar Jože je umrl leta 1979, tri leta za ženo Ivanko. Zadnji Jerinov mlinar Andrej se je leto po zaprtju mlina hudo ponesrečil med prevozom hlodovine v dolino. Po večmesečnem okrevanju v bolnici ni bil več sposoben težjih kmečkih opravil. Nekdaj mogočni, v sedemdesetih letih propadajoči Jerinov mlin in 30 arov okoliškega gozda je prodal ter z izkupičkom kupil traktor Ferguson (kljub letom je še v pogonu) in plug za oranje. Jože (poročen z ženo Jano) – do nedavnega gospodar, prepušča upravljanje kmetije sinu Luki. Ta ima tri sestre – Jerico, Marinko in Irmo.

Jožetu Ambrožiču se zahvaljujemo, da je z nami delil stare fotografije in spomine na svoje mlinarske prednike.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: arhiv družine Ambrožič.